Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Biblia Latina - Cod. Aug. perg. 154

[Reichenau ?], [14. Jh.]

Liber Regum I

urn:nbn:de:bsz:31-42065

Visual Library

ipsis Iohannis videt adorantes
agnum et coronas suas prostratis vul-
tibus offerentes, stantibus coram quattuor
animalibus oculatis retro et ante, id est in
praeteritum et in futurum respicientibus, et
indefessa voce clamantibus: Sanctus sanctus
sanctus Dominus Deus omnipotens qui erat et qui est et
qui venturus est. Hic prologus Scripturarum
quasi galeatum principium omnibus libris
quos de hebreo vertimus in latinum conve-
nire potest, ut scire valeamus quicquid ex-
tra hos est inter apocrypha esse ponendum.
Igitur Sapientia quae vulgo Salomonis
inscribitur, et Iesu filii Sirach liber et
Iudith et Tobias et Pastor non sunt in
canone. Machabeorum primum librum he-
braicum repperi. Secundus graecus est, quod ex
ipsa phrasi probari potest. Quae cum
ita se habeant, obsecro te, o lector, ne
laborem meum reprehensionem estimes
antiquorum. In tabernaculo Domini Dei offert
unusquisque quod potest: alii aurum et argentum
et lapides pretiosos, alii byssum et pur-
puram coccumque offerunt et iacinctum.
Nobiscum bene agitur si obtulimus
pelles et caprarum pilos. Et tamen apostolus contemp-
tibiliora nostra magis necessaria iudicat.
Unde et tota illa tabernaculi pulchritudo
et per singulas species ecclesiae praesentis futu-
raeque distinctio pellibus tegitur et ciliciis,
ardoremque solis et iniuriam imbrium
quae viliora sunt prohibent. Lege ergo pri-
mum Samuhel et Malachim meum,
meum inquam meum. Quicquid enim crebrius
vertendo et emendando sollicitius et didi-
cimus et tenemus, nostrum est. Et cum
intellexeris quod antea nesciebas, vel
interpretem me estimato si gratus es,
vel paraphrasten si ingratus, quamquam mihi
omnino conscius non sim mutasse me quip-
piam de hebraica veritate. Certe si incre-
dulus es, lege graecos codices et lati-
nos et confer cum his opusculis. Et
ubicumque inter se videris discrepa-
re, interroga quemlibet Hebreorum cui
magis accommodare debeas fidem.
Et si nostra firmaverit, puto quod eum non
estimes coniectorem, ut in eodem loco
mecum similiter divinaverit. Sed et vos fa-
mulas Christi rogo quae Domini discumbentis
pretiosissimo fidei myrro unguitis caput,
quae nequaquam Salvatorem quaeritis in sepul-
chro, quibus iam ad Patrem Christus ascendit,
ut contra latrantes canes qui adversum
me rabido ore desaeviunt et circumeunt
civitatem atque in eo se doctos arbi-
trantur si aliis detrahant, orationum
vestrarum clipeos opponatis. Ego sciens
humilitatem meam, illius semper recorda-
bor sententiae: Dixi custodiam vias meas
ut non delinquam in lingua mea. Posui ori
meo custodiam cum consisteret peccator ad-
versum me. Obmutui et humiliatus
sum et silui a bonis. Explicit prologus.

Incipit liber Regum primus. I

Fuit vir unus
de Ramathaim
Sophim de mon-
te Ephraim, et
nomen eius Helchana filius Iero-
boam filii Heliu filii Thau filii
Suph Effrateus. Et habuit duas ux-
ores. Nomen uni Anna et nomen
secundae Fenenna. Fueruntque Fenennae
filii, Annae autem non erant liberi.

Et ascendebat uir ille de ciuitate su
a statutis diebus ut adoraret & sacrifi
caret dño exercituum in sylo. Erant
autem ibi duo filii heli. ofni & finees
sacerdotes dñi. Venit ergo dies et
immolauit helchana. Deditque fe
nenne uxori sue & cunctis filiis eius
& filiabus partes. Anne autem dedit partem
unam tristis: quia annam diligebat.
Dominus autem concluserat uuluam eius. Affli
gebat quoque eam emula eius & uehementer
angebat. in tantum ut exprobraret quod con
clusisset dñs uuluam eius. Sicque
faciebat per singulos annos cum re
deunte tempore ascenderent domum dñi.
& sic prouocabat eam. Porro illa fle
bat & non capiebat cibum. Dixit ergo
ei helchana uir eius. Anna cur fles?
& quare non comedis. & quam ob rem affligi
tur cor tuum? Numquid non ego melior sum
tibi quam .x. filii? Surrexit autem anna postquam
comederat & biberat in sylo. Et hely sa
cerdote sedente super sellam ante postes
templi dñi. cum esset amaro animo.
orauit dñm flens largiter & uotum
uouit dicens. Dñe exercituum si re
spiciens uideris afflictionem famule
tue & recordatus mei fueris. nec ob
litus ancille tue. dederisque serue tue
sexum uirilem. dabo eum dño omnes
dies uite eius. & nouacula non ascendet
super caput eius. Factum est ergo cum illa
multiplicaret preces coram dño: ut
heli obseruaret os eius. Porro anna
loquebatur in corde suo. tantumque labia
illius mouebantur. & uox penitus non au
diebatur. Estimauit ergo eam hely
temulentam. dixitque ei. Usquequo ebria

eris? Digere paulisper uinum quo ma
des. Respondens anna: nequaquam inquit do
mine. Nam mulier infelix nimis ego
sum. Vinum et omne quod inebria
re potest non bibi: sed effudi animam meam
in conspectu dñi. Ne reputes ancillam
tuam quasi unam de filiabus belial. quia
ex multitudine doloris & meroris
mei locuta sum usque in presens. Tunc
heli ait ei. Vade in pace. & deus israel det
tibi petitionem quam rogasti eum. Et
illa dixit. Utinam inueniat ancilla
tua gratiam in oculis tuis. Et abiit
mulier in uiam suam & comedit. uultusque
illius non sunt amplius in diuersa muta
ti. Et surrexerunt mane & adoraue
runt coram dño. reuersique sunt & uenerunt
in domum suam ramatha. Cognouit
autem helchana annam uxorem suam. &
recordatus est eius dominus. Et factum est post
circulum dierum. concepit anna & peperit
filium. Vocauitque nomen eius samuel.
eo quod a dño postulasset eum. Ascen
dit autem helchana & omnis domus eius
ut immolaret dño hostiam sollempnem
& uotum suum. & anna non ascendit.
Dixit enim uiro suo. Non uadam do
nec ablactetur infans & ducam eum
& appareat ante conspectum dñi & mane
at ibi iugiter. Et ait helchana uir
suus. Fac quod bonum tibi uidetur. & ma
ne donec ablactes eum. Precorque
ut impleat dominus uerbum suum. Man
sit ergo mulier & lactauit filium
suum donec amoueret eum a lacte.
Et adduxit eum secum postquam ablacta
uerat in uitulis tribus & tribus modiis
farine. & amphora uini. & adduxit

eum ad domum domini in sylo. Puer autem
adhuc erat infantulus. Et ymolaverunt
vitulum et obtulerunt puerum
Heli. Et ait anna. Obsecro mi domine.
vivit anima tua. ego sum illa mulier
que steti coram te hic orans dominum.
Pro puero isto oravi. et dedit michi dominus pe
titionem meam quam postulavi. eum.
Idcirco et ego commodavi eum domino cun
ctis diebus quibus fuerit accommodatus
erit domino. Et adoraverunt ibi dominum.
Et oravit anna et ait. II
Exultavit cor meum in domino. et
exaltatum est cornu meum in deo
meo. Dilatatum est os meum super inimi
cos meos. quia letata sum in salutari
tuo. Non est sanctus ut est dominus. neque enim est alius
extra te. et non est fortis sicut deus noster. Noli
te multiplicare loqui sublimia. glori
antes. Recedant vetera de ore vestro. quia
deus scientiarum dominus est. et ipsi preparantur
cogitationes. Arcus fortium superatus est.
et infirmi accincti sunt robore. Repleti
prius pro panibus se locaverunt. et fa
melici saturati sunt. donec sterilis pe
perit plurimos. et que multos habebat fi
lios infirmata est. Dominus mortificat
et vivificat. deducit ad inferos et re
ducit. Dominus pauperem facit et ditat.
humiliat et sublevat. Suscitat de pul
vere egenum. et de stercore elevat pau
perem. ut sedeat cum principibus. et soli
um glorie teneat. Domini enim sunt cardi
nes terre. et posuit super eos orbem. Pe
des sanctorum suorum servabit. et impii in
tenebris conticescent. quia non in fortitudine
sua roborabitur vir. Dominum formida
bunt adversarii eius. et super ipsos in
celis tonabit. Dominus iudicabit fines
terre. et dabit imperium regi suo. et subli
mabit cornu christi sui. Et abiit hel
chana in ramatha in domum suam. Puer
autem erat minister in conspectu domini ante faciem
hely sacerdotis. Porro filii hely. filii
belial. nescientes dominum neque offici
um sacerdotum ad populum. Sed quicumque immo
lasset victimam. veniebat puer sac
erdotis dum coquerentur carnes. et ha
bebat fuscinulam tridentem in manu sua.
et mittebat eam in lebetem vel in caldari
am aut ollam sive in cacabum.
et omne quod levabat fuscinula tol
lebat sacerdos sibi. Sic faciebant
universo israeli venientium in sylo. Etiam
antequam adolerent adipem. veniebat
puer sacerdotis et dicebat immolanti. Da
michi carnem ut coquam sacerdoti. Non
enim accipiam a te carnem coctam. sed
crudam. Dicebatque illi ymolans.
Incendatur primum iuxta morem hodie ad
eps. et tolle tibi quantumcumque desiderat
anima tua. Qui respondens aiebat ei. Ne
quaquam. Nunc enim dabis. alioquin tollam vi.
Erat ergo peccatum puerorum grande ni
mis coram domino quia detrahebant ho
mines a sacrificio domini. Samuel
autem ministrabat ante faciem domini puer
accinctus ephod lineo. Et tunicam
parvam faciebat ei mater sua. quam affere
bat statutis diebus ascendens cum viro
suo ut immolaret domino hostiam sollem
nem. Et benedixit hely helchane et
uxori eius. dixitque. Reddat tibi dominus
semen de muliere hac pro fenore quod
commodasti domino. Et abierunt in locum
suum. Visitavit ergo dominus annam et con

cepit· et pepit tres filios· et duas fili
as· Et magnificatus est puer samuel
apud dominum· Hely autem erat senex ual
de· Et audiuit omnia que faciebant
filij sui uniuerso israheli· et quomodo dormi
ebant cum mulieribus· que obseruabant
ad hostium tabernaculi· Et dixit eis· Qua
re facitis res huiuscemodi quas ego
audio res pessimas ab omni populo·
Nolite filij mei· Non enim est bona fama
quam ego audio· ut transgredi faciatis
populum domini· Si peccauerit uir in uirum·
placari ei potest deus· Si autem in dominum pec
cauerit uir· quis orabit pro eo· Et non
audierunt uocem patris sui· quia uoluit
deus occidere eos· Puer autem samuel pro
ficiebat atque crescebat· et placebat
tam deo quam hominibus· Venit autem uir
dei ad hely· et ait ad eum· Hec dicit dominus·
Numquid non aperte reuelatus sum domui
patris tui· cum esset in egypto in domo
pharaonis· et elegi eum ex omnibus tribub(us)
israhel michi in sacerdotem· ut ascenderet ad
altare meum· et adoleret michi incensum·
et portaret ephot coram me· et dedi
domui patris tui omnia de sacrificijs
filiorum israhel· Quare calce abicitis
uictimam meam· et munera mea que pre
cepi ut offerrentur in templo· et magis ho
norasti filios tuos quam me· ut come
deretis primitias omnis sacrificij israhel
populi mei· Propterea ait dominus deus israhel· Lo
quens locutus sum ut domus tua· et do
mus patris tui ministraret in conspectu meo usque
in sempiternum· Nunc autem dicit dominus·
Absit hoc a me· Sed quicumque honorifi
cauerit me· glorificabo eum· Qui autem
contempnunt me· erunt ignobiles·

Ecce dies ueniunt· et precidam brachi
um tuum· et brachium domus patris tu
i· ut non sit senex in domo tua· Et uide
bis emulum tuum in templo· in uniuersis
prosperis israhel· et non erit senex in domo
tua· omnibus diebus· Verumtamen non aufe
ram penitus uirum ex te· ab altari
meo· sed ut deficiant oculi tui· et ta
bescat anima tua· et pars magna do
mus tue morietur· cum ad uirilem
etatem uenerit· Hoc autem erit signum
quod uenturum est duobus filijs tuis ofni
et finees· In die una morientur ambo·
Et suscitabo michi sacerdotem fidelem· qui
iuxta cor meum et animam meam faciat·
et edificabo ei domum fidelem· et am
bulabit coram christo meo cunctis diebus·
Futurum est autem ut quicumque remanserit
in domo tua ueniat ut oretur pro eo·
et offerat nummum argenteum et tortam
panis· dicatque· Dimitte me obse
cro ad unam partem sacerdotalem· ut
comedam buccellam panis· III

Puer autem samuel ministrabat
domino coram heli· et sermo domini
erat preciosus· In diebus illis non erat
uisio manifesta· Factum est ergo in die
quadam· heli iacebat in lecto suo· et
oculi eius caligauerant· nec poterat
uidere lucernam dei antequam extingueretur·
Samuel autem dormiebat in templo
domini· ubi erat archa dei· Et uocauit
dominus samuel· Qui respondens ait· Ecce
ego· Et cucurrit ad heli· et dixit· Ecce
ego· uocasti enim me· Qui dixit· Non
uocaui· Reuertere dormi· Et abijt et
dormiuit· Et adiecit dominus uocare rur
sum samuhel· Consurgens que samu

hel abiit ad heli. et dixit ei. Ecce ego
qui vocasti me. Qui dixit. Non voca
vi te fili mi. Revertere et dormi. Porro
samuel necdum sciebat dominum. neque
revelatus ei fuerat sermo domini. Et
adiecit dominus et vocavit adhuc samu
hel tercio. Qui consurgens abiit ad
hely. et ait. Ecce ego. quia vocasti me.
Intellexit ergo heli quia dominus vocaret puerum.
et ait ad samuel. Vade et dormi. Et si
deinceps vocaverit te: dices. Loquere domine
quia audit servus tuus. Abiit ergo
samuel. et dormivit in loco in loco suo.
Et venit dominus et stetit. et vocavit sicut
vocaverat secundo. Samuel samuel. Et
ait samuel. Loquere domine. quia audit ser
vus tuus. Et dixit dominus ad samuhel.
Ecce ego facio verbum in israel. quod quicum
que audierit. tinnient ambe aures eius.
In die illo suscitabo adversum heli omnia
que locutus sum super domum eius. Incipiam et con
plebo. Predixi enim ei quod iudicaturus
essem domum eius in eternum. propter iniqui
tatem. eo quod noverat indigne agere
filios suos. et non corripuit eos. Ideo
iuravi domui hely. quod non expietur
iniquitas domus eius victimis et mu
neribus usque in eternum. Dormivit autem samu
el usque mane. Aperuitque hostia domus
domini. Et samuel timebat indicare
visionem heli. Vocavit ergo heli samu
elem. et dixit. Samuel fili mi. Qui respon
dens ait. Presto sum. Et interrogavit
eum. Quis est sermo quem locutus est dominus
ad te? Oro te ne celaveris me. Hec
faciat tibi deus. et hec addat. si absco
deris a me sermonem ex omnibus verbis
que dicta sunt tibi. Indicavit itaque ei

samuhel universos sermones. et non abscon
dit ab eo. Et ille respondit. Dominus est quod
bonum est in oculis suis faciat. Crevit
autem samuhel. et dominus erat cum eo. et non
cecidit ex omnibus verbis eius in terram.
Et cognovit universus israel a dan usque
bersabee. quod fidelis samuel propheta esset domini.
Et addidit dominus ut appareret in sylo. quoniam
revelatus fuerat dominus samueli in sylo.
iuxta verbum domini. et evenit sermo sa
muelis universo israeli.

IIII

Et factum est in diebus illis convene
runt philistiim in pugnam. Egres
sus est namque israel obviam philistiim
in prelium. et castra metatus est iuxta lapidem
adiutorii. Porro philistiim venerunt
in aphec. et instruxerunt aciem contra israel. In
ito autem certamine terga vertit israel
philisteis. Et cesa sunt in illo certamine
passim per agros quasi. iiii. milia virorum.
Et reversus est populus ad castra. Dixeruntque
maiores natu de israel. Quare percussit
nos dominus hodie coram philistiim. Affera
mus ad nos de sylo archam federis
domini. et veniat in medium nostri. ut salvet
nos de manu inimicorum nostrorum. Misit
ergo populus in sylo. et tulerunt inde ar
cham federis domini exercituum. sedentis super
cherubin. Erantque duo filii hely cum
archa federis domini. ofni et finees. Cumque
venisset archa federis domini in castra. vo
ciferatus est omnis israel clamore grandi.
et personuit terra. Et audierunt phi
listiim vocem clamoris. dixeruntque. Quenam
est hec vox clamoris magni in ca
stris hebreorum. Et cognoverunt quod archa
domini venisset in castra. Timueruntque phi
listiim dicentes. Venit deus in castra. Et in

Et ip̄ socō suo ⁊ p viro suo · ⁊ ait · Tn̄slata
est gl̄a ab isrl' · eo q capta esset arca dei ·

gemuerunt dicētes · Ve nob̄ · Non ei
fuit tanta exultatio heri ⁊ nudi' t̄
tius · Ve nob̄ · Quis nos seruabit de
manu deor sublimiū istor · Hii st̄
dii · qui pcusserūt egiptū oī plaga
ī deserto · Confortamini ⁊ estote uiri
philistim · ne seruiatis hebreis sic̄
illi seruierūt nob̄ · ɔfortamini ⁊ bella
te · Pugnauer̄t ergo phylistim · ⁊
ces' ē isrl' ⁊ fugit unusquisq; ī tabna
clm̄ suū · Et fcā est plaga mag' nimi ·
Et ceciderunt de isrl' xxx · milia pedit̄ ·
⁊ archa dei capta est · Duo quoq; filii
hely mortui sunt ofni ⁊ finees · Cur
rens aut̄ uir de beniamin ex acie ue
nit in sylo in die illo · scissa ueste ⁊
ɔspsus puluē caput · Cumq; ille ue
nisset heli sedebat sup sellam · c̄ uiā
aspectans · Erat enī cor eius pauēs
p archa dn̄i · Vir aut̄ ille postq̄m in
gressus ē nuntiau urbi · ⁊ ululauit
omis ciuitas · Et audiuit heli sonitū
clamoris · dixitq; · Quis ē hic sonit̄
tumultus huī · At ille festinauit ⁊
uenit · ⁊ nuntiauit heli · Heli aūt ēt
xc · ⁊ viii · annor · ⁊ oculi eius caliga
uant · ⁊ uidē ū poterat · Et dixit ad heli ·
Ego sum qui ueni de pl̄io · ⁊ ego qui
de acie fugi hodie · Cui ille ait · Qd
actum ē fili mi · Respondens aut̄ qui
nuntiabat · fugit inquit isrl' phili
stim · ⁊ ruina magna fcā est ī pplo ·
Insup ⁊ duo filii tui mortui s̄ ofni
⁊ finees · ⁊ archa dei capta ē · Cumq; ille
nominasset archā dei · cecidit de sella
retrorsum iux' hostiū · ⁊ fractis ceruī
cib; mortu' ē · Senex enī erat uir ⁊ grā
deuus · ⁊ ipse iudicauit isrl' xl · annis ·

Nurus aut̄ eius uxor phinees pgnās
erat · uicinaq; partui · Et audito nū
tio qd capta esset archa dei · ⁊ mortu'
socer suus · ⁊ uir suus · incuruauit se
⁊ pepit · Irruerunt enī ī eā dolores
subiti · In ipo aūt momēto mortis eius
dixerunt ei q̄ stabant circa eam · Ne ti
meas · q2 filiū pepisti · Que ū rndit
eis · neq; aīaduertit · Et uocauit pu
erū hicabod · dicens · Translata est
gl̄a de isrl' · q2 capta est archa dī ·

V

Philistym aūt tulerūt archā
dei · ⁊ asportauer̄t eam a lapi
de adiutorii ī azotum · Tulerunt phi
listym archam dei · ⁊ intuleruntq; eā
ī templū dagon · ⁊ statuer̄t eā iux
dagon · Cumq; surrexisset diluclo
azotii altā die · ecce dagon iacebat
pnus in tra aū archam dn̄i · Et tu
lerunt dagon · ⁊ restituer̄t eū ī loco
suo · Rursūq; mane die altō ɔsur
gentes īuenerunt dagon iacentē s̄
faciē suā ī tra corā archa dn̄i · Ca
put aū dagon · ⁊ due palme ma
nuū ei' abscise erāt sup limē · Porro
ro dagon solus truncus remāsat
in loco suo · Ppt' hac causā ū calcāt
sacerdotes dagon · ⁊ omīs qui īgredi
unt templū ei' sr̄ limē dagon in
azoto · usq; in hodiernū diem · Ag
grauata est aūt manus dn̄i sup
azotios · ⁊ demolitus ē eos · ⁊ pcussit
ī secretiori pte natium azotū ⁊ fi
nes ei' · Videntes aūt uiri azotii hu
iuscemodi plagā · dixerunt · Nō maneat
archa dei isrl' apd nos · qm̄ dura ē
man' eius sr̄ nos · ⁊ sr̄ dagon dm̄
nrm̄ · Et mittētes ɔgregauer̄t omīs

satrapas philistinorum ad se et dixerunt:
Quid faciemus de archa dei israhel? Responde-
runtque gethei: Circumducatur archa
dei israhel. Et circumduxerunt archam dei israhel.
Illis autem circumducentibus eam fiebat ma-
nus dei per singulas civitates interfectionis
magne nimis, et percutiebat viros
uniuscuiusque urbis a parvo usque ad maio-
rem, et computrescebant prominentes
extales eorum. Inieruntque consilium ge-
thei et fecerunt sibi sedes pelliceas.
Miserunt ergo archam dei in acharon.
Cumque venisset archa dei in acharon
exclamaverunt acharonite dicentes:
Adduxerunt ad nos archam dei israhel
ut interficiat nos et populum nostrum. Mi-
serunt itaque et congregaverunt omnes satra-
pas philistinorum. Qui dixerunt: Di-
mittite archam dei israhel et revertatur
in locum suum et non interficiat nos cum populo
nostro. Fiebat enim pavor mortis in sin-
gulis urbibus et gravissima valde
manus dei. Viri quoque qui mortui non fu-
erant percutiebantur in secretiori parte
natium, et ascendebat ululatus uniu-
scuiusque civitatis in celum. VI

Fuit ergo archa dei in regione
philistinorum vii mensibus. Et
vocaverunt philistiim sacerdotes et
divinos dicentes: Quid faciemus de
archa dei? Indicate nobis quomodo re-
mittamus eam in locum suum. Qui dixerunt:
Si remittitis archam dei israhel, noli-
te dimittere eam vacuam, sed quod debetis
reddite ei pro peccato, et tunc curabimini et
scietis quare non recedat manus eius a
vobis. Qui dixerunt: Quid est quod pro delicto
reddere debeamus ei? Responderuntque illi:

Iuxta numerum provinciarum philistiim
v anos aureos facietis et v mures
aureos, quia plaga una fuit omnibus
vobis et satrapis vestris. Facietisque simi-
litudinem anorum vestrorum et similitudinem
murium qui demoliti sunt terram. Et da-
bitis deo israhel gloriam, si forte relevet
manum eius a vobis et a diis vestris et a
terra. Quare aggravatis corda vestra sicut
aggravavit egyptus et pharao cor suum?
Nonne postquam percussus est tunc dimisit
eos et abierunt? Nunc ergo arripi-
te et facite plaustrum novum unum
et duas vaccas fetas, quibus non est
impositum iugum. Iungite in plaustro
et recludite vitulos earum domi. Tol-
letisque archam domini et ponetis in
plaustro, et vasa aurea que exsolvi-
stis ei pro delicto ponetis in capsellam
ad latus eius, et dimittite eam ut
vadat. Et aspicietis: et siquidem per
viam finium suorum ascenderit contra beth-
sames, ipse fecit nobis malum hoc gran-
de. Sin autem minime, sciemus quia neque
manus eius tetigit nos, sed casu acci-
dit. Fecerunt ergo illi hoc modo. Et tollen-
tes duas vaccas que lactabant vitu-
los iunxerunt ad plaustrum, vitulosque
earum concluserunt domi. Et posuerunt
archam dei super plaustrum et capsel-
lam que habebat mures aureos et simi-
litudines anorum. Ibant autem in directum
vacce per viam que ducit bethsames,
et itinere uno gradiebantur pergentes et
mugientes, et non declinabant neque ad
dexteram neque ad sinistram. Sed et satrape
philistinorum sequebantur usque ad termi-
nos bethsames. Porro bethsamite

metebant triticum i ualle. Leuantes oclos uiderunt archam. et gauisi
s cum uidissent. Et plaustrum uenit
i agrum iosue bethsamite. et stetit ibi.
Erat autem ibi lapis magnus. Et conciderunt ligna plaustri. uaccas quoque imposuerunt super ea. holocaustum dno. Leuite autem deposuerunt archam dei. et capsellam que erat iuxta eam i qua erant
uasa aurea. et posuerunt super lapidem grandem. Viri autem bethsamite
obtulerunt holocausta. et immolauerunt uictimas i die illa dno. Et quinque
satrape philistinorum uiderunt. et reuersi sunt i acharon i die illa. Hy sunt autem
ani aurei quos reddiderunt philistim.
pro delicto dno. azotus unum gaza unum.
ascalon unum geth unum gaza unum.
acharon unum. et mures aureos secundum
numerum urbium philistim .v. prouinciarum. ab urbe murata. usque ad uillam que erat absque muro. et usque ad
abel magnum super quem posuerunt archam
dni. que erat usque in illam diem i agro
iosue bethsamitis. Percussit autem de uiris bethsamitibus. eo quod uidissent
archam dni. et percussit de populo .lxx.
uiros. et .l. milia plebis. Luxitque
populus eo quod percussisset dominus plebem plaga magna. Et dixerunt uiri bethsamite. Quis poterit stare i conspectu dni dei
sancti huius. et ad quem ascendet a nobis. Miseruntque nuntios ad habitatores cariathiarim. dicentes. Reduxerunt philistiim archam dni. descendite
et reducite eam ad nos.

VII

Venerunt ergo uiri cariathiarim
et reduxerunt archam dni. et intulerunt eam i domum aminadab in
gabaa. Eleazarum autem filium eius
sanctificauerunt ut custodiret archam
dni. Et factum est ex qua die mansit
archa dni in cariathiarim. multiplicati sunt dies. Erat quippe iam annus
uicesimus. Et requieuit omnis domus
israel post dnm. Ait autem samuel
ad uniuersam domum israel dicens.
Si in toto corde uestro reuertimini ad dominum.
auferte deos alienos de medio uestri.
et astaroth. et preparate corda uestra dno.
et seruite illi soli. et eruet uos de manu philistiim. Abstulerunt ergo filii
israel baalim et astaroth. et seruierunt dno soli. Dixit autem samuel. Congregate uniuersum israel in masphat.
ut orem pro uobis dnm. Conuenerunt
i masphat. Hauseruntque aquam. et effuderunt i conspectu dni. et ieiunauerunt
i die illa. et dixerunt. Tibi dno peccauimus. Iudicauitque samuel filios
israel in masphat. Et audierunt philistiim quod congregati essent filii israel
i masphat. et ascenderunt satrape
philistinorum ad israel. Quod cum audissent
filii israel timuerunt a facie philistinorum. Dixeruntque ad samuelem. Ne
cesses clamare pro nobis ad dnm dm
nostrum. ut saluet nos de manu philistinorum. Tulit autem samuel agnum
lactantem unum. et obtulit illum holocaustum integrum dno. Et clamauit
samuel ad dnm pro israel. et exaudiuit
eum dns. Factum est autem cum samuel offerret
holocaustum. philisteos inire prelium
contra israel. Intonuit autem dominus fragore
magno i die illa super philistiim et

exivit eos, et caesi sunt a filiis Israel. Egressique viri Israel de Masphat persecuti sunt Philisteos et percusserunt eos usque ad locum qui erat subter Bethchar. Tulit autem Samuel lapidem unum et posuit eum inter Masphat et inter Sen, et vocavit nomen loci illius Lapis adiutorii. Dixitque: Huc usque auxiliatus est nobis Dominus. Et humiliati sunt Philistiim, nec apposuerunt ultra ut venirent in terminos Israel. Facta est itaque manus Domini super Philisteos cunctis diebus Samuel. Et reddite sunt urbes quas tulerant Philistiim Israeli, ab Acharon usque Geth, et terminos suos liberavit Israel de manu Philistinorum. Eratque pax inter Israel et Amorreum. Iudicabat quoque Samuel Israel cunctis diebus vite sue, et ibat per singulos annos circuiens Bethel et Galgala et Masphat, et iudicabat Israelem in supradictis locis. Revertebaturque in Ramatha. Ibi enim erat domus eius, et ibi iudicabat Israelem. Edificavit etiam ibi altare Domino.

VIII

Factum est autem cum senuisset Samuel, posuit filios suos iudices Israel. Fuitque nomen filii eius primogeniti Iohel, et nomen secundi Abia, iudicum in Bersabee. Et non ambulaverunt filii eius in viis eius, sed declinaverunt post avaritiam. Acceperuntque munera et perverterunt iudicium. Congregati ergo universi maiores natu Israel venerunt ad Samuelem in Ramatha. Dixeruntque ei: Ecce tu senuisti, et filii tui non ambulant in viis tuis. Constitue nobis regem ut iudicet nos, sicut et universe habent nationes.

Displicuitque sermo in oculis Samuelis eo quod dixissent: Da nobis regem ut iudicet nos. Et oravit Samuel Dominum. Dixit autem Dominus ad Samuel: Audi vocem populi in omnibus que loquuntur tibi. Non enim te abiecerunt, sed me, ne regnem super eos. Iuxta omnia opera sua que fecerunt a die qua eduxi eos de Egypto usque ad diem hanc: sicut dereliquerunt me et servierunt diis alienis, sic faciunt etiam tibi. Nunc ergo audi vocem eorum. Verumtamen contestare eos et predic eis ius regis qui regnaturus est super eos. Dixit itaque Samuel omnia verba Domini ad populum qui petierat a se regem, et ait: Hoc erit ius regis qui imperaturus est vobis. Filios vestros tollet et ponet in curribus suis, facietque sibi equites et precursores quadrigarum suarum, et constituet sibi tribunos et centuriones, et aratores agrorum suorum et messores segetum, et fabros armorum. Filias quoque vestras faciet sibi unguentarias et focarias et panificas. Agros quoque vestros et vineas et oliveta optima tollet et dabit servis suis. Sed et segetes vestras et vinearum redditus addecimabit, ut det eunuchis et famulis suis. Servos etiam vestros et ancillas et iuvenes optimos et asinos auferet et ponet in opere suo. Greges quoque vestros addecimabit, vosque eritis ei servi. Et clamabitis in die illa a facie regis vestri quem elegistis vobis, et non exaudiet vos Dominus in die illa. Noluit autem populus audire vocem Samuelis, sed dixerunt: Nequaquam. Rex enim erit super nos, et erimus nos quoque sicut omnes gentes. Et iudicabit nos rex noster, et egredietur ante

nos · et pugnabit bella nostra pro nobis ·
Et audivit samuel omnia verba populi
et locutus est ea in auribus domini · Dixit
autem dominus ad samuelem · Audi vocem
eorum et constitue super eos regem · Et ait
samuel ad viros israel · Vadat unus
quisque in civitatem suam · IX
Et erat vir de beniamin nomine
cis · filius abihel · filii seor · fi
lii bechoreth · filii aphia · filii viri ie
mini · fortis robore · Et erat ei filius
vocabulo saul · electus et bonus et non
erat vir de filiis israel · melior illo · Ab
humero et sursum · eminebat super omnem
populum · Perierant autem asine cis patris
saul · Et dixit cis ad saul filium suum · Tol
le tecum unum de pueris · et consurgens
vade et quere asinas · Qui cum transis
sent per montem effraim · et per terram
salisa · et non invenissent · transierunt etiam
per terram salim et non erant · sed et per terram
iemini · et minime repperunt · Cum
autem venissent in terram suph · dixit saul
ad puerum suum qui erat cum eo · Veni et
revertamur · ne forte dimiserit pater
meus asinas · et sollicitus sit pro nobis · Qui
ait ei · Ecce vir est dei in civitate hac
vir nobilis · omne quod loquitur absque am
biguitate venit · Nunc ergo eamus
illuc · si forte indicet nobis de via nostra
propter quam venimus · Dixitque saul ad
puerum suum · Ecce ibimus · Quid feremus
ad virum · Panis defecit in sitarciis
nostris · et sportulam non habemus ut de
mus homini dei · nec quicquam aliud · Rursum
puer respondit sauli · et ait · Ecce inventa
est in manu mea quarta pars stateris ar
genti · Demus homini dei · ut indicet nobis
viam nostram · Olim in israel sic loqueba
tur unusquisque vadens consulere deum ·
Venite et eamus ad videntem · Qui enim
propheta dicitur hodie · vocabatur olim
videns · Et dixit saul ad puerum suum ·
Optimus sermo tuus · Veni eamus · Et
ierunt in civitatem in qua erat vir dei ·
Cumque ascenderent clivum civitatis · in
venerunt puellas egredientes ad
hauriendam aquam · Et dixerunt eis ·
Num hic est videns · Que respondentes
dixerunt illis · Hic est · Ecce ante te ·
festina nunc · Hodie enim venit in civita
tem · quia sacrificium est hodie populi in
excelso · Ingredientes urbem statim
invenietis eum · antequam ascendat ex
celsum ad vescendum · Neque enim come
surus est populus · donec ille veniat · quia
ipse benedicet hostie · et deinceps co
medent qui vocati sunt · Nunc ergo
conscendite · quia hodie repperietis eum ·
Et ascenderunt in civitatem · Cumque illi
ambularent in medio urbis · apparuit
samuel egrediens obviam eis ut
ascenderet in excelsum · Dominus autem reve
laverat auriculam samuelis ante unum
diem quam veniret saul · dicens · Hac
ipsa hora que nunc est · cras mittam ad te
virum de terra beniamin · et unges
eum ducem super populum meum israel · Et
salvabit populum meum de manu phi
listinorum · quia respexi populum meum · Ve
nit enim clamor eorum ad me · Cumque
aspexisset samuel saulem · dominus ait ei ·
Ecce vir quem dixeram tibi · Iste dominabitur
populo meo · Accessit autem saul ad sa
muelem in medio porte · et ait · Indica
oro mihi · ubi est domus videntis · Et

respondit samuel sauli dicens. Ego
sum videns. Ascende ante me in excel
sum ut comedas mecum hodie et dimit
tam te mane. et omnia que sunt in corde tuo
indicabo tibi. Et de asinis quas perdidi
sti nudius tertius ne sollicitus sis.
quia invente sunt. Et cuius erunt optima
queque israel? Nonne tibi et omni domui
patris tui? Respondens autem saul ait. Numquid
non filius iemini ego sum de minima tri
bu israel et cognatio mea novissima
inter omnes familias de tribu beniamin?
Quare ergo locutus es mihi sermonem
istum? Assumens itaque samuel saulem
et puerum eius introduxit eos in triclini
um et dedit eis locum in capite eorum
qui fuerant invitati. Erant enim quasi xxx
viri. Dixitque samuel coco. Da partem
quam dedi tibi et precepi ut reponeres seor
sum apud te. Levavit autem cocus armum
et posuit ante saul. Dixitque samuel.
Ecce quod remansit pone ante te et co
mede quia de industria servatum est
tibi quando populum vocavi. Et comedit saul
cum samuele in die illa. Et descenderunt
de excelso in oppidum et locutus est cum
saule in solario. Cumque mane sur
rexissent vocavit samuel saulem
in solarium dicens. Surge ut dimit
tam te. Et surrexit saul. Egressique sunt
ambo ipse videlicet et samuel. Cumque de
scenderent in extrema parte civitatis
samuel dixit ad saul. Dic puero ut
antecedat nos et transeat. tu autem sub
siste paulisper ut indicem tibi verbum domini.

X

Tulit autem samuel lenticu
lam olei et effudit super caput eius
et deosculatus est eum et ait. Ecce unxit
te dominus super hereditatem suam in principem.
Cum abieris hodie a me invenies du
os viros iuxta sepulchrum rachel in finibus
beniamin in meridie. Dicentque tibi.
Invente sunt asine ad quas ieras perqui
rendas et intermissis pater tuus asi
nis sollicitus est pro vobis et dicit. Quid
faciam de filio meo? Cumque abieris
inde et ultra transieris et veneris ad
quercum thabor invenient te ibi tres
viri ascendentes ad deum in bethel unus
portans tres hedos et alius tres tortas
panis et alius portans lagenam vini.
Cumque te salutaverint dabunt tibi du
os panes et accipies de manu eorum.
Post hec venies in collem domini ubi est
statio philistinorum. Et cum ingressus
fueris urbem ibi obvium habebis gre
gem prophetarum descendentium de excel
so et ante eos psalterium et tympanum
et tibiam et citharam ipsosque prophe
tantes. Et insiliet in te spiritus domini et
prophetabis cum eis et mutaberis in vi
rum alium. Quando ergo evenerint signa hec
omnia tibi fac quecumque invenerit manus tua
quia dominus tecum est. Et descendes ante me in gal
gala. Ego quippe descendam ad te
ut offeras oblationem et immoles vi
ctimas pacificas. septem diebus expe
ctabis donec veniam ad te et ostendam
tibi quid facias. Itaque cum avertisset humerum
suum ut abiret a samuele immutavit
ei deus cor aliud et venerunt omnia signa hec
in die illa. Veneruntque ad predictum collem
et ecce cuneus prophetarum obvius ei.
Et insilivit super eum spiritus domini et prophetavit
in medio eorum. Videntes autem omnes qui
noverant eum heri et nudius tertius

qd esset cum pphis & pphar3. dixerunt
ad invicem. Que nam res accidit fili
o cis? Num & saul int pphas? Rndit
q3 alius ad alium dicens. Et quis pr
eor? Ppterea v'sum est in pvbium. Num
& saul inter pphas? Cessavit au pph
are & venit ad excelsum. Dixitq3 pa
truus saul ad eum & ad puerum eius.
Quo abistis? Qui rnderunt. Querere
asinas. Quas cum n reperissem' ve
nim' ad samuele. Dixitq3 ei patru
us. Indica m quid dixit t samu
el. Et ait saul ad patruu suu. In
dicavit nob qd invente eent asi
ne. De sermone au regni n indi
cavit ei que locutus ei fuat samu
el. Et convocavit samuel pplm ad dnm
i masphat & ait ad filios isrl. Hec
dicit dns ds isrl. Ego eduxi isrl de
egipto & erui de manu egyptior
& de manu om regum qui affflige
bant vos. Vos au hodie pieistis
dnm dm vrm. qui solus salvavit
vos de univsis mal & tribulacoib3
vris. & dixistis. Nequaq. s3 rege cosi
tue sup nos. Nunc g state coram dno
p tribz vras & p familias. Et ap
plicuit samuel oms tribz isrl. Et
cecidit sors sup tribu beniamin. Et
applicuit tribum beniamin & cogtio
nes ei & cecidit cognatio metri & p
venit usq3 ad saul filiu cis. Que
sierut ergo eum & n e invent. Et
consuluerunt post h dnm. utru va
venturus eet illuc. Rnditq3 dns. Ecce
absconditus e domi. Cucurrerut itaq3
& tulerunt eum inde. Stetitq3 i medio
ppli & altior fuit univso pplo ab

humero & sursum. Et ait samuel ad
omne pplm. Certe videtis que elegit
dns. qm n sit similis illi in oi pplo.
Et clamavit cunctus pplus & ait. Vi
vat rex. Locutus est au samuel ad
pplm legem regni. & scripsit i libro:
& reposuit coram dno. Et dimisit
samuel omne pplm singlos i do
mu sua. s3 & saul abiit i domu sua
i gabaath. & abiit cum eo ps exer
citus. quor tetigerat ds corda. Filii
vo belial dixerunt. Num salvare
nos poterit iste? Et despexerunt eum
& n attulerunt ei muna. Ille vero
dissimulabat se audire.

XI

Et ascendit naas amonites
& pugnare cepit adversus ia
bes galaath. Dixeruntq3 oms viri
iabes ad naas. Habeto nos federa
tos & serviemus tibi. Et rndit naas
amonites. In hoc feriam vobiscum
fedus. ut eruam omi vrm oculos
dextros. ponamq3 vos obprobrium
i univso isrl. Et dixerunt ad eum
seniores iabes. Concede nob vii. di
es. ut mittam' nuncios i univsos
fines isrl. Et si n fuerit qui defe
dat nos. egrediemur ad te. Venert
ergo nuntii in gabaath saulis &
locuti sunt verba hec. audiente ppo.
Et levavit omis pplus voce sua &
flevit. Et ecce saul veniebat sequs
boves de agro. Et ait. Quid hz pps
qd plorat? Et narraverunt ei verba
viror iabes. Et insiluit sps dni in
saul. cum audisset verba h. & irat
e furor eius nimis. Et assumes u
trumq3 bovem concidit in frusta. misit

13A

quia in omnes terminos israel per manum nun
tiorum dicens. Quicumque non exierit et
secutusque fuerit saul et samuelem sic
fiet bobus eius. Invasit ergo timor
domini populum et egressi sunt quasi vir unus
et recensuit eos in bezech. Fueruntque
filiorum israel .ccc. milia. virorum autem iuda
.xxx. milia. Et dixerunt nuntiis qui
venerant. Sic dicetis viris qui sunt
in iabes galaath. Cras erit vobis
salus cum incaluerit sol. Venerunt
ergo nuntii et annuntiaverunt viris
iabes. Qui letati sunt et dixerunt.
Mane exibimus ad vos et facietis
nobis omne quod placuerit vobis. Et factum
est cum venisset dies crastinus constituit
saul populum in tres partes. Et ingressus
est media castra in vigilia matu
tina et percussit amon usque dum inca
lesceret dies. Reliqui autem dispersi sunt.
ita ut non relinquerentur in eis duo pariter.
Et ait populus ad samuelem. Quis est
iste qui dixit. saul non regnabit super
nos. Date viros et interficiemus eos.
Et ait saul. Non occidetur quisquam in
die hac quia hodie fecit dominus salutem in israel.
Dixit autem samuel ad populum. Venite
et eamus in galgala et innovemus
ibi regnum. Et perrexit omnis populus in
galgala. Et fecerunt ibi regem saul
coram domino in galgala et immolave
runt ibi victimas pacificas co
ram domino. Et letatus est ibi saul. et
cuncti viri israel nimis. XII
Dixit autem samuel ad universum
israel. Ecce audivi vocem vestram
iuxta omnia que locuti estis ad me.
et constitui super vos regem. et nunc rex gradi
tur ante vos. Ego autem senui et inca
nui. Porro filii mei vobiscum sunt. Itaque
conversatus coram vobis ab adolescentia
mea usque ad diem hanc. ecce presto
sum. Loquimini ad me coram domino et
coram christo eius. utrum bovem cuiusquam
tulerim an asinum. si quempiam calum
pniatus sum. si oppressi aliquem. si de
manu cuiusquam munus accepi et contemp
nam illud hodie. restituamque vobis.
Et dixerunt. Non es calumpniatus nos.
neque oppressisti. neque tulisti de manu
alicuius quippiam. Dixitque ad eos. Testis
est dominus adversum vos. et testis christus eius.
in die hac. quia non inveneritis in manu
mea quippiam. Et dixerunt. Testis. Et
ait samuel ad populum. Dominus qui fecit
moysen et aaron. et eduxit patres no
stros de terra egipti. Nunc ergo state
ut iudicio contendam adversum vos
coram domino. de omnibus misericordiis domini.
quas fecit vobiscum. et cum patribus vestris.
quomodo ingressus est iacob in egiptum
et clamaverunt patres vestri ad dominum. et
misit dominus moysen et aaron. et eduxit
patres vestros ex egipto. et collocavit
eos in loco hoc. Qui obliti sunt domini
dei sui. et tradidit eos in manus sisa
re magistri militie asor. et in manu
philistinorum. et in manus regis moab.
et pugnaverunt adversum eos. Postea
autem clamaverunt ad dominum et dixerunt.
Peccavimus quia dereliquimus dominum et
servivimus baalim et astaroth.
Nunc ergo erue nos de manu inimi
corum nostrorum et serviemus tibi. Et misit dominus
ierobaal. et bedan. et barac. et iepte
et samuel. et eruit vos de manu

inimicorum uestrorum per circuitum et habitastis confidenter. Videntes autem quod naas rex filiorum ammon uenisset aduersum uos dixistis michi. Nequaquam sed rex imperabit nobis cum dominus deus uester regnaret in uobis. Nunc ergo presto est rex uester quem elegistis et petistis. Ecce dedit uobis dominus regem. Si timueritis dominum et seruieritis ei et audieritis uocem eius et non exasperaueritis os domini eritis et uos et rex qui imperat uobis sequentes dominum deum uestrum. Si autem non audieritis uocem domini sed exasperaueritis sermones eius erit manus domini super uos et super patres uestros. Sed et nunc state et uidete rem istam grandem quam facturus est dominus in conspectu uestro. Numquid non messis tritici est hodie? Inuocabo dominum et dabit uoces et pluuias et scietis et uidebitis quia grande malum feceritis uobis in conspectu domini petentes super uos regem. Et clamauit samuel ad dominum et dedit dominus uoces et pluuias in die illa. Et timuit omnis populus nimis dominum et samuelem. Dixitque uniuersus populus ad samuelem. Ora pro seruis tuis ad dominum deum tuum ut non moriamur. Addidimus enim uniuersis peccatis nostris malum ut peteremus nobis regem. Dixit autem samuel ad populum. Nolite timere. Vos fecistis uniuersum malum hoc. Uerumtamen nolite recedere a tergo domini sed seruite domino in omni corde uestro et nolite declinare post uana que non proderunt uobis neque eruent uos quia uana sunt. Et non derelinquet dominus populum suum propter nomen suum magnum, quia iurauit dominus facere uos sibi populum. Absit autem a me hoc peccatum in domino ut cessem orare pro uobis. Et docebo uos uiam bonam et rectam. Igitur timete dominum et seruite ei in ueritate et ex toto corde uestro. Vidistis enim magnifica que in uobis gesserit. Quod si perseuerauertis in malicia et uos et rex uester pariter peribitis.

XIII

Filius unius anni erat saul cum regnare cepisset duobus autem annis regnauit super israel. Et elegit saul sibi tria milia de israel. Et erant cum saule duo milia in machmas et in monte bethel. Mille autem cum ionatha in gabaath beniamin. Porro ceterum populum remisit unumquemque in tabernacula sua. Et percussit ionathas stationem philistinorum que erat in gabaa. Quod cum audissent philistiim saul cecinit bucina in omni terra dicens. Audiant hebrei. Et uniuersus israel audiuit huiuscemodi famam. Percussit saul stationem philistinorum et erexit se israel aduersum philistiim. Clamauit ergo populus post saul in galgala. Et philistiim congregati sunt ad preliandum contra israel xxx milia curruum et vi milia equitum et reliquum uulgus sicut harena que est in litore maris plurima. Et ascendentes castra metati sunt in machmas ad orientem bethauen. Quod cum uidissent. Quod cum uidissent uiri israel se in arto positos, afflictus enim erat populus, absconderunt se in speluncis et in abditis in petris quoque et in antris et in cisternis. Hebrei autem transierunt

iordanem terram gad et galaad. Cum-
que adhuc esset saul in galgala, uni-
uersus populus perterritus est qui sequebatur
eum. Et expectauit vii. diebus iuxta
placitum samuelem, et non uenit samu-
el in galgala. Dilapsusque est populus
ab eo. Ait ergo saul: Afferte michi
holocaustum et pacifica. Et obtulit
holocaustum. Cumque complesset offerens
holocaustum, ecce samuel ueniebat.
Et egressus est saul obuiam ei ut sa-
lutaret eum. Locutusque est ad eum samu-
el: Quid fecisti? Respondit saul: Quia
uidi quod dilaberetur populus a me, et tu
non ueneras iuxta placitos dies. Por-
ro philistiim congregati fuerant in
machmas, dixi: Nunc descendent
ad me philistiim in galgalam, et fa-
ciem domini non placaui. Necessitate com-
pulsus obtuli holocaustum. Dixit-
que samuel ad saul: Stulte egisti,
nec custodisti mandata domini dei tui
que precepit tibi. Quod si non egisses, iam nunc
preparasset deus regnum tuum super israel in
sempiternum. Sed nequaquam regnum tuum
ultra consurget. Quesiuit deus sibi uirum
iuxta cor suum, et precepit ei dominus ut esset
dux super populum suum, eo quod non seruaue-
ris que precepit deus. Surrexit autem
samuel et ascendit de galgalis in
gabaa beniamin. Et recensuit sa-
ul populum qui inuenti fuerant cum eo
quasi sexcentos uiros. Et saul et ionathan
filius eius, et populus qui inuentus fue-
rat cum eis erat in gabaa benia-
min. Porro philistiim consederant
in machmas. Et egressi sunt ad pre-
dandum de castris philistiim tres
cunei. Unus cuneus pergebat contra uiam
effraim ad terram sual. Porro alius
ingrediebatur per uiam bethoron. Tertius
autem uerterat se ad iter termini inmi-
nentis ualli seboim contra desertum.
Porro faber ferrarius non inueniebatur
in omni terra israel. Cauerant enim phili-
stiim ne forte facerent hebrei gladi-
um aut lanceam. Descendebat ergo
omnis israel ad philistiim ut exacue-
ret unusquisque uomerem suum et ligonem
et securim et sarculum. Retuse itaque
erant acies uomerum et ligonum et tri-
dentium et securium usque ad stimulum
corrigendum. Cumque uenisset dies
prelii, non est inuentus ensis et lancea
in manu totius populi qui erat cum sa-
ule et cum ionatha, excepto saul
et ionatha filio eius. Egressa est autem
statio philistiim ut ascenderet in ma-

XIIII

Et accidit chmas.
quadam die ut diceret ionathas xiiii
filius saul ad adolescentem armige-
rum suum: Ueni et transeamus ad sta-
tionem philistinorum que est trans locum
illum. Patri autem suo hoc ipsum non indica-
uit. Porro saul morabatur in extre-
ma parte gabaa sub malogranato que
erat in magron. Et erat populus cum eo
quasi sexcentorum uirorum. Et achias filius
achitob fratris ichabod filii finees qui
ortus fuerat ex hely sacerdote domini
in sylo portabat ephod. Sed et populus
ignorabat quo isset ionathas. Erant
autem inter ascensus per quos nitebatur
ionathas transire ad stationem
philistinorum eminentes petre ex utraque
parte, et quasi in modum dentium scopuli

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

hinc inde prerupti · Nomen uni boses ·
et nomen alteri sene · Unus scopulus pro
minens ad aquilonem ex adverso ma
chmas · et alter ad meridiem contra gaba
a · Dixit autem ionathas ad adolescentem
armigerum suum · Veni transeamus ad
stationem incircumcisorum horum si for
te faciat dominus pro nobis · quia non est domino diffici
le saluare uel in multis uel in paucis ·
Dixitque armiger suus · Fac omnia que
tibi placent animo tuo · Perge
quo cupis · ego quoque ero tecum ubicumque
uolueris · Et ait ionathas · Ecce nos
transimus ad uiros istos · Cumque ap
paruerimus eis · si talis locuti fuerint
ad nos · manete donec ueniamus ad
uos · stemus in loco nostro · nec ascenda
mus ad eos · Si autem dixerint ascendi
te ad nos · ascendamus quia tradidit eos
dominus in manibus nostris · Hoc erit nobis
signum · Apparuit igitur uterque stationi
philistinorum · Dixeruntque philistiim ·
En hebrei egrediuntur de cauernis
in quibus absconditi fuerant · Et locuti
sunt uiri de statione ad ionatham et
ad armigerum eius · Dixeruntque · Ascen
dite ad nos · et ostendamus uobis rem ·
Et ait ionathas ad armigerum suum ·
ascendamus · Sequere me · tradidit enim
eos dominus in manus israel · Ascendit autem
ionathas reptans manibus et pe
dibus · et armiger eius post eum · Itaque a
lii cadebant ante ionatham · alios ar
miger eius interficiebat · sequens eum ·
Et facta est plaga prima qua percussit
ionathas et armiger eius quasi uiginti
uirorum in media parte iugeris · quam
par boum in die arare consueuit ·

Et factum est miraculum in castris per agros ·
Sed et omnis populus stationis eorum qui
erant ad predandum · obstupuit et contur
bata sunt castra · Et accidit quasi miraculum
a deo · Et respexerunt speculatores sa
ul qui erant in gabaa beniamin · et
ecce multitudo prostrata · et huc illucque
diffugiens · Et ait saul populo qui
erat cum eo · Requirite et uidete quis
abierit ex nobis · Cumque requisissent
repertum est non adesse ionathan et ar
migerum eius · Et ait saul ad achiam ·
Applica archam domini · Erat enim ibi
archa dei in die illa · cum filiis israel ·
Cumque loqueretur saul ad sacer
dotem · tumultus magnus exortus est in ca
stris philistinorum · Crescebatque pau
latim · et clarius resonabat · Et ait
saul ad sacerdotem · Contrahe manum
tuam · Conclamauit ergo saul · et
omnis populus qui erat cum eo · et ue
nerunt usque ad locum certaminis ·
Et ecce uersus fuerat gladius uniuscuiusque
ad proximum suum · et cedes magna nimis ·
Sed et hebrei qui fuerant cum philisti
im heri et nudiustertius ascenderantque cum
eis in castris reuersi sunt ut essent
cum israel · qui erant cum saul et iona
tha · Omnes quoque israelite qui se abscon
derant in monte effraym · audientes
quod fugissent philistei · sociauerunt se
cum suis in prelio · Et saluauit dominus
in die illa israel · Pugna autem peruenit
usque bethauen · et uir israel sociati sunt
sibi in die illa · Adiurauit autem saul
populum dicens · Maledictus uir qui come
derit panem usque ad uesperam · do
nec ulciscar de inimicis meis · Et

n manducavit universus populus panem.
Omneque terre vulgus venit in saltum,
in quo erat mel super faciem agri. Ingres-
sus est itaque populus saltum, et appa-
ruit fluens mel. nullus quoque applicuit ma-
num ad os suum. timebat enim populus
iuramentum. Porro ionathas non au-
dierat cum adiuraret pater eius
populum. Extenditque summitatem virge
quam habebat in manu, et intinxit in fa-
vo mellis. Et convertit manum suam ad
os suum, et illuminati sunt oculi eius. Re-
spondensque unus de populo ait. Iureiu-
rando constrinxit pater tuus populum di-
cens. Maledictus qui comederit
panem hodie. Defecerat autem populus.
Dixitque ionathas. Turbavit pater
meus terram. Vidistis ipsi quia illuminati
sunt oculi mei, eo quod gustaverim pau-
lulum de melle isto. Quanto magis si
comedisset populus de preda inimicorum su-
orum quam repperit? Nonne maior fu-
isset facta plaga in philistiim? Percus-
serunt ergo in die illa philisteos a
machinis usque in aialon. Defatiga-
tus est autem populus nimis, et versus ad pre-
dam. tulit oves et boves et vitulos,
et mactaverunt in terra. comeditque
populus cum sanguine. Qui ait. Prevari-
cati estis. Volvite ad me iam nunc
saxum grande. Et dixit saul. Dispergi-
mini in vulgus, et dicite eis, ut ad-
ducat ad me unusquisque bovem suum
et arietem, et occidite super istud, et vescimini,
et non peccabitis domino comedentes cum san-
guine. Adduxit itaque omnis populus unusquisque
bovem in manu sua usque ad noctem,
et occiderunt ibi. Edificavit autem saul alta-

Nunciaverunt autem saul: dicentes quod populus
peccasset domino comedens cum sanguine.

re domino. Tuncque cepit edificare altare.
Et dixit saul. Irruamus super philistiim
nocte, et vastemus eos usque dum il-
lucescat mane. nec relinquamus de eis
virum. Dixitque populus. Omne quod bonum
videtur in oculis tuis fac. Et ait sacerdos.
Accedamus huc ad deum. Et consuluit
saul dominum dicens. Num persequar
philistiim? Si trades eos in manus israel?
Et non respondit ei in die illa. Dixitque saul.
Applicate huc universos angulos po-
puli, et scitote et videte per quem acciderit hoc
peccatum hodie. Vivit dominus salvator israel.
quia si per ionathan filium meum factum est,
hoc absque retractione morietur. Ad
quod nullus contradixit ei de omni populo. Et
ait ad universum israel. Separamini vos
in partem unam, et ego cum ionatha fi-
lio meo ero in parte una vel altera. Respon-
ditque populus ad saul. Quod bonum videtur
in oculis tuis fac. Et dixit saul ad dominum.
Domine deus israel da indicium. quid est quod
non responderis servo tuo hodie? Si in me
aut in ionatha filio meo est iniquitas
hec, da ostensionem. Aut si in populo tuo est
hec iniquitas da sanctitatem. Et deprehensus
est ionathas et saul. populus autem exivit.
Et ait saul. Mittite sortem inter me
et inter ionathan filium meum. Et captus
est ionathas. Dixit autem saul ad io-
nathan. Indica mihi quid feceris. Et
indicavit ei ionathas, et ait. Gustans
gustavi in summitate virge que erat
in manu mea paululum mellis, et ecce
ego morior. Et ait saul. Hec faci-
at mihi deus et hec addat, quia morte mori-
eris ionatha. Dixitque populus ad saul.
Ergo ne ionathas morietur qui fecit

salute͂ hanc magnā in isrl'. Hoc
nefas ē. Viuit dns. si ceciderit capill'
de capite eius i terram. qr cum deo opa
tus ē hodie. Liberauit ergo ppls iona
than. ut n̄ moreret'. Recessitq; saul.
nec psecutus ē philistim. Porro
philistiim abierunt i loca sua. At
saul ɔfirmato regno sr isrl' pugna
bat p circuitū aduersū oms inimi
cos eius. ɔtra moab 7 filios amō. et
edom. 7 reges soba. 7 philisteos. 7
quocumq; se uerterat supabat. Con
gregato qr exercitu pcussit amalech.
7 eruit isrl' de manu uastatorz ei'.
Fuerunt aūt filij saul. ionathan. 7
iessui. 7 melchisua. Nomina duar
filiarz eius. nom primogenite. me
rob. 7 nom minoris michol. Et
nom uxoris saul achinoem filia
achimaas. Et nom pncipis mili
tie ei' abner. fili' ner. patruel' sa
ul. Porro cis fuit pr saul. 7 ner pr
abner filius abiel. Erat aūt bellū
potens aduersum philisteos. omibz
diebz saul. Nam quemcumq; uiderat
saul uirū fortem. 7 aptum ad pli
um. sociabat eum sibi. XV

Et dix samuel ad saul. Me mi
sit ds ut ungerē te in regem
sup ppl'm eius isrl'. Nunc ergo audi
uocem dni. Hec dic ds exercituum.
Recensui quecumq; fec amalech is
rl'. quomo restitit ei in uia cū ascē
deret de egipto. Nunc g uade 7 pcute
amalech. 7 demolire uniūsa eius.
Non parcas ei. s; interfice a uiro usq;
ad mulierē. 7 puulū atq; lactē
tem. bouē 7 ouē. camelū 7 asinū.
Precepit itaq; saul pplo. 7 recensuit
eos qsi agnos. cc. milia peditum. 7
x. milia uiroz iuda. Cumq; uenisset
saul usq; ad ciuitatē amalech. tete
dit insidias i torrente. Dixitq; saul
cineo. Abite. recedite. atq; discedite
ab amalech. ne forte inuoluam te
cum eo. Tu enī fecisti miam cū oib'
filiis isrl' cum ascenderent de egipto.
Et recessit cineus de medio ama
lech. Percussitq; saul amalech ab e
uila donec uenias sur. q ē ɔ regioē
egipti. Et apphendit agag regē ama
lech uiuū. Oē aūt uulgus interfec
i ore gladij. Et pepcit saul 7 ppls
agag. 7 optimis gregibz ouiū 7 ar
mentoz. 7 uestibz. 7 arietibz. 7 uni
uersis que pulcra erant. nec uoluit
disperdere ea. Quicqd uo uile fuit 7
reprobum. hoc demoliti sunt. Factū est
aūt uerbum dnī ad samuele dicens.
Penitet me qd ɔstituerim saul re
gem. qr dereliquit me. 7 uba mea ope
n̄ impleuit. Contristatus qr ē samu
el. 7 clamauit ad dnm tota nocte.
Cumq; de nocte surrexisset samuel.
ut iret ad saul mane. nunciatū ē
samueli eo qd uenisset saul i carme
lum. 7 erexisset sibi fornicem triumpha
lem. 7 reuersus transisset. descendissetq;
i galgala. Venit ergo samuel ad
saul. Et saul offerebat holocau
stum dno. de initijs pdar que attu
lerat de amalech. Et cū uenisset sa
muel ad saul. dixit ei saul. Benedic
tu dno. impleui uerbum dni. Dix
qr samuel. Et que ē hec uox gregum
q resonat i auribz meis. 7 armentoz.

quam ego audio. Et ait saul. De amalech adduxerunt ea. Pepercit enim populus melioribus ovibus et armentis ut immolarentur domino deo tuo. reliqua vero occidimus. Dixit autem samuel ad saul. Sine me et indicabo tibi que locutus sit ad me dominus nocte. Dixitque ei. Loquere. Et ait samuel. Nonne cum parvulus esses in oculis tuis caput in tribubus israel factus es. Unxitque te dominus in regem super israel. et misit te dominus in viam et ait. Vade et interfice peccatores amalech et pugnabis contra eos usque ad internitionem eorum. Quare ergo non audisti vocem domini sed versus ad predam es et fecisti malum in oculis domini. Et ait saul ad samuelem. Immo audivi vocem domini et ambulavi in via per quam misit me dominus et adduxi agag regem amalech et amalech interfeci. Tulit autem populus de preda oves et boves primitias eorum que cesa sunt ut immolarent domino deo suo in galgal. Et ait samuel. Numquid vult deus holocausta et victimas et non potius ut obediatur voci domini. Melior est enim obedientia quam victime et auscultare magis quam offerre adipem arietum. Quoniam quasi peccatum ariolandi est repugnare et quasi scelus ydolatrie nolle acquiescere. § Pro eo quod abiecisti sermonem domini abiecit te dominus ne sis rex. Dixitque saul ad samuelem. Peccavi quia prevaricatus sum sermonem domini et verba tua timens populum et obediens voci eorum. Sed nunc porta queso peccatum meum et revertere mecum ut adorem dominum. Et ait samuel ad saul. Non revertar tecum quia proiecisti sermonem domini et proiecit te dominus ne sis rex super israel. Et conversus est samuel ut abiret. Ille autem apprehendit summitatem pallii eius que et scissa est. Et ait ad eum samuel. Scidit dominus regnum israel a te hodie et tradidit illud proximo tuo meliori te. Porro triumphator in israel non parcet et penitudine non flectetur. Neque enim homo est ut agat penitentiam. At ille ait. Peccavi. sed nunc honora me coram senioribus populi mei et coram israel et revertere mecum ut adorem dominum deum tuum. Reversus ergo samuel secutus est saulem. et adoravit saul dominum. Dixitque samuel. Adducite ad me agag regem amalech. Et oblatus est ei agag pinguissimus. et dixit agag. Siccine separat amara mors. Et ait samuel. Sicut fecit absque liberis mulieres gladius tuus sic absque liberis erit inter mulieres mater tua. Et in frusta concidit samuel agag coram domino in galgal. Abiit autem samuel in ramatha. Saul vero ascendit in domum suam in gabaa. Et non vidit samuel ultra saul usque ad diem mortis sue. Verumtamen lugebat samuel saul quoniam dominum penitebat quod constituisset eum regem super israel.

XVI xvi

Dixitque dominus ad samuelem. Usquequo tu luges saul cum ego proiecerim eum ne regnet super israel. Imple cornu tuum oleo et veni ut mittam te ad ysai bethleemitem. providi enim in filiis eius mihi regem. Et ait samuel. Quomodo vadam. Audiet enim saul et interficiet me. Et ait dominus. Vitulum de armento tolles in manu tua et dices. Ad immolandum domino

uem. Invocabis ysai ad victimam. et
ego ostendam tibi quid facias. et ungues
quemcumque monstravero tibi. Fecit ergo
samuel sicut locutus est ei dominus. Venit-
que in bethleem. et admirati sunt seniores
civitatis. occurrentes ei. Dixeruntque.
Pacificus ne ingressus tuus? Et ait.
Pacificus. Ad immolandum domino veni. Sanc-
tificamini et venite mecum. ut immolem.
Sanctificavit ergo ysai et filios eius. et vo-
cavit eos ad sacrificium. Cumque ingressi
essent vidit heliab. et ait. Num coram
domino est xpistus eius? Et ait dominus ad samuelem.
Ne respicias vultum eius neque altitu-
dinem staturae eius. quoniam abieci eum. nec
iuxta intuitum hominis iudico. Homo enim
videt ea quae parent. dominus autem intuetur cor. Et
vocavit ysai aminadab. et adduxit
eum coram samuel. Qui dixit. Nec hunc
elegit dominus. Adduxit autem ysai samma.
De quo ait. Etiam hunc non elegit dominus.
Adduxit itaque ysai vii. filios suos.
coram samuele. Et ait samuel ad
ysai. Non elegit dominus ex istis. Dixitque
samuel ad ysai. Numquid iam conple-
ti sunt filii? Qui respondit. Adhuc reliquus
est parvulus et pascit oves. Et ait samuel
ad ysai. Mitte et adduc eum. nec enim
discumbemus prius quam ille huc veniat.
Misit ergo et adduxit eum. Erat autem
rufus et pulcher aspectu. decoraque facie.
Et ait dominus. Surge et unge eum. ipse
est enim. Tulit igitur samuel cornu olei et
unxit eum in medio fratrum eius. Et directus
est spiritus domini in david. a die illa et in reliquum.
Surgensque samuel abiit in rama-
tha. Spiritus autem domini recessit a saul. et ex-
agitabat eum spiritus nequam a domino. Dixe-
runtque servi saul ad eum. Ecce spiritus dei
malus exagitat te. Iubeat dominus noster
et servi tui qui coram te sunt quaerent ho-
minem scientem psallere cythara.
ut quando arripuerit te spiritus domini malus.
psallat manu sua. et levius feras.
Et ait saul ad servos suos. Providete
michi aliquem bene psallentem. et addu-
cite eum ad me. Et respondens unus de pu-
eris ait. Ecce vidi filium ysai bethle-
emitem scientem psallere. et fortissimum
robore. et virum bellicosum. et pruden-
tem in verbis. et virum pulchrum. et dominus
est cum eo. Misit ergo saul nuntios
ad ysai dicens. Mitte ad me david
filium tuum qui est in pascuis. Tulit
itaque ysai asinum plenum panibus. et
lagenam vini. et hedum de capris unum.
et misit per manum david filii sui sau-
li. Et venit david ad saul. et stetit co-
ram eo. At ille dilexit eum nimis. Et
factus est eius armiger. Misitque saul ad
ysai dicens. Stet david in conspectu
meo. invenit enim gratiam in oculis meis. Igitur
quandocumque spiritus dei malus arripiebat
saul. tollebat david cytharam. et
percutiebat manu sua. et refocilla-
batur saul. et levius habebat. Rece-
debat enim ab eo spiritus malus.

XVII

Congregantes vero philistiim ag-
mina sua in proelium convenerunt
in socchoth iudae. et castrametati sunt inter
socchoth. et azecha. in finibus dommim.
Porro saul et viri israel congregati ve-
nerunt in vallem therebinti. et direxe-
runt aciem ad pugnandum contra philistiim.
Et philistiim stabant super montem ex parte
hac. et israel stabat super montem ex alia.

pte · uallisq erat int eos · Et egressus
est uir spurius de castris philistiorum
noie goliath · de geth · altitudinis
vi · cubitorum · et palmo · Et cassis erea
sr caput eius · et lorica hamata in
duebatur · Porro pondus lorice eius
v · milia siclorum eris erat · Et ocreas
ereas hebat in cruribus · et clipeus
ereus tegebat humeros eius · Hasti
le autem haste eius · erat quasi liciatorium
texentium · Ipsum autem ferrum haste eius
dc · siclos habebat ferri · Et armi
ger eius antecedebat eum · Stansque
clamabat aduersum phalanges
isrl · et dicebat eis · Quare uenistis
pati ad prelium · Numquid non sum ego
philisteus · et uos serui saul · Eli
gite ex uobis uirum · et descendat ad
singulare certamen · Si quiuerit
pugnare mecum et percusserit me · erimus
uobis serui · Si autem ego preualuero
et percussero eum uos serui eritis ·
et seruietis nobis · Et aiebat philisteus ·
Ego exprobraui agminibus isrl hodie
die · Date mihi uirum · et ineat mecum
singulare certamen · Audiens autem
saul · et omnes uiri israhelite sermones
philistei huiuscemodi · stupebant et
metuebant nimis · Dauid autem
erat filius uiri effratei de quo supra
dictum est de bethleem iuda · cui erat
nomen ysai · qui habebat · viii · filios ·
Et erat uir in diebus saul senex et
grandeuus inter uiros · Abierunt
autem tres filii eius maiores post
saul in prelium · Et nomina trium filiorum
eius qui perrexerant ad bellum · eliab
primogenitus · et secundus abinadab · ter

tius samma · Dauid autem erat minimus ·
Tribus ergo maioribus secutis saulem ·
abiit dauid · et reuersus est a saul ut
pasceret gregem patris sui in bethleem ·
Procedebat uero philisteus mane et ue
spere · et stabat xl · diebus · Dixit autem ysai
ad dauid filium suum · Accipe fratribus tuis
ephi polente · et x · panes istos · et cur
re in castra ad fratres tuos · et x · formel
las casei has deferes ad tribunum · Et
fratres tuos uisitabis si recte agant · et
cum quibus ordinati sint disce · Saul
autem et omnes filii isrl in ualle terebin
ti pugnabant aduersum philistijm ·
Surrexit itaque dauid mane et com
mendauit gregem custodi · et onustus abiit ·
sicut preceperat ei ysai · Et uenit ad locum
magala · et ad exercitum · qui egressus
ad pugnam · uociferatus erat in certamine ·
Direxerat autem aciem isrl · sed et phi
listijm ex aduerso fuerant preparati ·
Derelinquens ergo dauid uasa que attu
lerat sub manu custodis ad sarcinas ·
cucurrit ad locum certaminis · et inter
rogabat si omnia recte agerentur erga
fratres suos · Cumque ille adhuc loqueretur
eis · apparuit uir ille spurius ascendens
goliath nomine · philisteus de geth · ex
castris philistinorum · Et loquente eo hec
eadem uerba · audiuit dauid · Omnis
autem israhelite cum uidissent uirum · fuge
runt a facie eius · timentes eum ualde ·
Et dixit uir quispiam de isrl · Num uidistis
uirum hunc qui ascendit · Ad exprobran
dum enim isrl ascendit · Uirum ergo qui
percusserit eum · ditabit rex diuitiis
magnis · et filiam suam dabit ei · et do
mum patris eius faciet absque tributo

misr'l. Erat david ad viros q̄ secum
stabant dicens. Quid dabit̄ viro q̄
percusserit philisteū hunc. et tulerit
obprobrium de isr'l. Quis est enim hic
philisteus incircūcisus qui exprobravit
acies dei viventis? Referebat autē ei
populus eundē sermonē dicens. Hec
dabuntur viro qui percusserit eū. Qd
cum audisset heliab frater eius maior
loquente eum cū aliis. iratus ē ↄ̄ dd
et ait. Quare venisti? et q̄re dereli
quisti pauculas oves illas ī deserto?
Ego novi superbiam tuā et nequitiā
cordis tui. q̄ ut videres preliū descē
disti. Et dixit dd. Quid feci? Numquid
nō verbum ē? Et declinavit paululū
ab eo ad aliū. Dixitq; eundē sermo
nē. Et rndit ei populus verbū sic prius.
lat Audita sunt v̄ba que locutus ē dd.
et annunciata in c̄spectu saul. Ad quē cū fuis
set adductus. locutus ē ei. Nō ↄ̄cidat cor
cuiusq; in eo. Ego servus tuus vadā
et pugnabo adversum philisteū. Et ait
saul ad david. Non vales resistere
philisteo isti nec pugnare adv̄s
eum. q̄ puer es. hic autē vir bellator
ab adolescentia sua. Dixitq; david
ad saul. Pascebat servus tuus patris
sui gregem. et veniebat leo vel ursus
tollebatq; arietē de medio gregis.
et persequebar eos. et percutiebam. et
eruebam q̄ de ore eorū. Et illi ↄ̄sur
gebant adversum me. et apprehende
bam mentū eorū. et suffocabam
interficiebamq; eos. Nam et leonē
et ursū interfeci ego servus tuus. Erit
igitur et hic philisteus incircūcisus quasi un(us)
ex eis. qui ausus ē maledicere exercitui

dei viventis. Et ait dd. Dominus qui eruit
me de manu leonis. et de manu ursi.
ipse me liberabit de manu philistei hui(us).
Dixit autē saul ad david. Vade. et dominus
tecum sit. Et induit saul david ve
stimentis suis. et imposuit galeam
eream sup̄ caput eius. et vestivit eū lo
rica. Accinctus ergo dd gladio eius
sup̄ vestem suam. cepit temptare si
armatus posset incedere. Non enim
habebat ↄ̄suetudinē. Dixitq; david
ad saul. Non possum sic incedere q̄
nec usum habeo. Et deposuit ea. Et tu
lit baculum suū quē semp̄ habebat
in manibus. Et elegit sibi v. limpidissi
mos lapides de torrente. et misit
eos in peram pastoralem quā habe
bat secū. Et fundam manu tulit. et p̄
cessit adversum philisteū. Ibat autē
philisteus incedens. et appropinquans
adversum dd. et armiger eius ante eū.
Cumq; inspexisset philisteus et vidis
set dd. despexit eum. Erat enim adole
scens. rufus et pulcher aspectu. Et dixit
philisteus ad david. Numquid ego
canis sum. quod tu venis ad me cum
baculo? Et maledixit philisteus dd.
in diis suis. Dixitq; ad david. Veni
ad me. et dabo carnes tuas vola
tilibus celi. et bestiis terre. Dixit autē
david ad philisteū. Tu venis ad
me cum gladio et hasta. et clipeo.
ego autē venio ad te in nomine dni
exercituū dei agminum isr'l. quibus
exprobrasti hodie. Et dabit te dns
in manu mea. et percutiam te. et aufe
ram caput tuū a te. Et dabo cada
vera castrorū philistiim hodie.

uolatilibȝ celi · ⁊ bestiis terre · ut sci
at omnis terra quia est deus in israel · et
nouerit uniuersa ecclesia hec · quia non in
gladio · nec in hasta saluat dominus · Ipsius
enim est bellum · ⁊ tradet uos in manus nostras ·
Cum ergo surrexisset philisteus ⁊ ue
niret ⁊ appropinquaret contra dauid · festinauit
dauid ⁊ cucurrit ad pugnam ex aduerso
philistei · Et misit manum suam in pe
ram · tulitque unum lapidem · Et fun
da iecit · ⁊ percussit philisteum in fronte ·
Et infixus est lapis in fronte eius · ⁊ ceci
dit in faciem suam super terram · Pre
ualuitque dauid aduersum philisteum in
funda ⁊ lapide · percussitque philiste
um interfecit · Cumque gladium non ha
beret in manu dauid · cucurrit ⁊ stetit
super philisteum ⁊ tulit gladium eius
⁊ eduxit de uagina sua · Et interfecit
eum · precidit que caput eius · Viden
tes autem philistiim quod mortuus esset
fortissimus eorum · fugerunt · Et consur
gentes uiri israel ⁊ iuda uociferati
sunt ⁊ persecuti sunt philisteos · usque dum
uenirent in uallem · ⁊ usque ad portas
accharon · Cecideruntque uulnerati
de philistiim in uia sarim usque geth ·
⁊ usque accharon · Et reuertentes filii
israel postquam persecuti sunt philisteos · in
uaserunt castra eorum · Assumens autem
dauid caput philistei · attulit illud in ierusalem ·
arma uero eius posuit in tabernaculo
suo · Eo autem tempore quo uidat saul dauid e
gredientem contra philisteum · ait ad abner
principem militie · De qua stirpe desce
dit hic adolescens abner · Dixitque
abner · Viuit anima tua o rex si noui ·
Et ait rex · Interroga tu cuius sit filius

iste puer · Cumque regressus esset dauid
percusso philisteo · tulit eum abner et
introduxit coram saul · caput phi
listei habentem in manu · Et ait ad eum
saul · De qua progenie es o adolescens ·
Dixitque dauid · Filius serui tui ysai
bethleemite ego sum ·

XVIII

Et factum est cum complesset loqui ad
saul · anima ionathe colligata
est anime dauid · Et dilexit eum ionathas
quasi animam suam · Tulitque eum saul in
die illa · ⁊ non concessit ei ut reuerteretur in
domum patris sui · Inierunt autem iona
thas ⁊ dauid fedus · Diligebat enim
eum quasi animam suam · Nam expolia
uit se ionathas tunica qua erat
uestitus · et dedit eam dauid ⁊ reliqua uesti
menta sua usque ad gladium ⁊ arcum suum
⁊ usque ad balteum · Egrediebatur quoque
dauid ad omnia quecumque miserat eum saul
⁊ prudenter se agebat · Posuitque eum
saul super uiros belli · Et acceptus erat
in oculis uniuersi populi · maximeque in conspectu
famulorum saul · Porro cum reuerteretur
percusso philisteo dauid · egresse sunt mulieres
de uniuersis urbibus israel · canta
tes choros que ducentes in occursum sa
ul regis · in tympanis letitie ⁊ sistris ·
Et precinebant mulieres ludentes
atque dicentes · Percussit saul mille ·
⁊ dauid x · milia · Iratus est autem saul ni
mis · ⁊ displicuit in oculis eius iste sermo ·
Dixitque · Dederunt dauid x · milia ⁊
mihi dederunt mille · Quid ei superest
nisi solum regnum · Non rectis ergo oculis
saul aspiciebat dauid · ex die illa et
deinceps · Post diem autem alteram · inua
sit spiritus dei malus saul · ⁊ prophetabat

in medio domus sue. David autem psal-
lebat manu sua sicut per singulos dies.
Tenebatque saul lanceam et misit eam
putans quod configere posset david cum pariete.
Et declinavit david a facie eius secundo. Et
timuit saul david eo quod esset dominus cum eo
et a se recessisset. Amovit ergo eum saul
a se et fecit eum tribunum super mille
viros. Et egrediebatur et intrabat in conspectu
populi. In omnibus quoque viis suis david pru-
denter agebat et dominus erat cum eo. Vi-
dit itaque saul quod prudens esset nimis
et cepit cavere eum. Omnis autem israel
et iuda diligebat david. Ipse enim egredie-
batur et ingrediebatur ante eos. Dixit
autem saul ad david. Ecce filia mea
maior merob. Ipsam dabo tibi uxo-
rem. Tantummodo esto vir fortis et prelia-
re bella domini. Saul autem reputabat
dicens. Non sit manus mea in eo. Sed
sit super eum manus philistinorum. Ait
autem david ad saul. Quis ego sum
aut que est vita mea aut cognatio patris
mei in israel ut fiam gener regis. Fac-
tum est autem tempus cum deberet dari merob fi-
lia saul david data est adhel mola-
thite uxor. Dilexit autem michol fi-
liam saul alteram david. Et nuncia-
tum est saul et placuit ei. Dixitque
saul. Dabo eam illi ut fiat ei in
scandalum et sit super eum manus
philistinorum. Dixit ergo saul ad
david. In duabus rebus gener meus eris
hodie. Et mandavit saul servis
suis. Loquimini ad david clam dicen-
tes. Ecce places regi et omnes servi
eius diligunt te. Nunc ergo esto gener
regis. Et locuti sunt servi saul in au-
ribus david omnia verba hec. Et ait
david. Num parum videtur vobis gener
esse regis? Ego autem sum vir pauper et
tenuis. Et renuntiaverunt servi saul
dicentes. Huiuscemodi verba locutus est
david. Dixit autem saul. Sic loquimini ad david.
Non habet necesse rex sponsalia nisi tan-
tum centum preputia philistinorum ut fiat ultio
de inimicis regis. Porro saul cogita-
bat tradere david in manibus philistinorum.
Cumque renuntiassent servi eius david
verba que dixerat saul placuit sermo
in oculis david ut fieret gener regis. Et post
dies paucos surgens david abiit in accha-
ron cum viris qui cum eo erant et percus-
sit ex philistiim ducentos viros. Et attu-
litque preputia eorum. Et adnumeravit
ea regi ut esset gener eius. Dedit itaque
ei saul michol filiam suam uxorem. Et
vidit saul et intellexit quod dominus esset cum
david. Michol autem filia saul diligebat
eum. Et saul magis cepit timere david.
Factusque est saul inimicus david cunctis
diebus. Et egressi sunt principes phili-
stinorum. A principio autem egressionis
eorum prudentius se agebat david quam
omnes servi saul et celebre fac-
tum est nomen eius nimis. XIX

Locutus est autem saul ad ionatham
filium suum et ad omnes servos
suos ut occiderent david. Porro ionathas
filius saul diligebat david valde. Et
indicavit ionathas david dicens. Que-
rit saul pater meus occidere te. Quapropter ob-
serva te queso mane et manebis clam
et absconderis. Ego autem egrediens
stabo iuxta patrem meum in agro ubicumque
fueris et ego loquar de te ad patrem meum.

et quecumque videro annuntiabo tibi. Locutus
est ergo Ionathas de David bona ad Sa-
ul patrem suum. Dixitque ad eum: Ne
pecces rex in servum tuum David, quia non pecca-
vit tibi, et opera eius bona sunt tibi valde. Et po-
suit animam suam in manu sua, et percussit
Philisteum, et fecit Dominus salutem magnam
universo Israeli. Vidisti et letatus es.
Quare ergo peccas in sanguine innoxio,
interficiens David qui est absque culpa. Quod
cum audisset Saul, placatus voce Iona-
the iuravit: Vivit Dominus, quia non occidetur. Vo-
cavit itaque Ionathas David, et indicavit
ei omnia verba hec. Et introduxit Iona-
thas David ad Saul, et fuit ante eum sicut
fuerat heri et nudiustertius. Motum est
autem rursum bellum, et egressus David
pugnavit adversus Philistiim. Et per-
cussitque eos plaga magna, et fugerunt
a facie eius. Et factus est spiritus Domini malus
in Saul. Sedebat autem in domo sua et tene-
bat lanceam. Porro David psallebat
manu sua. Nisusque est Saul configere
lancea David in pariete, et declinavit
David a facie eius. Lancea autem casso vul-
nere perlata est in parietem. Et David fugit
et salvatus est nocte illa. Misit ergo
Saul satellites suos nocte in domum
David ut custodirent eum, et interficeretur
mane. Quod cum annuntiasset David Mi-
chol uxor sua dicens: Nisi salva-
veris te nocte hac, cras morieris. De-
posuit eum per fenestram. Porro ille
abiit et aufugit atque salvatus est.
Tulit autem Michol statuam et posuit
eam super lectum, et pellem pilosam capra-
rum posuit ad caput eius, et operuit eam ve-
stimentis. Misit autem Saul apparitores
qui raperent David. Et responsum est quod egro-
taret. Rursumque misit Saul nuntios
ut viderent David dicens: Afferte eum ad
me in lecto, ut occidatur. Cumque venis-
sent nuntii, inventum est simulacrum
super lectum, et pellis caprarum ad caput eius.
Dixitque Saul ad Michol: Quare sic illu-
sisti michi, et dimisisti inimicum meum
ut fugeret? Respondit Michol ad Saul:
Quia ipse locutus est michi: Dimitte me, ali-
oquin interficiam te. David autem fu-
giens salvatus est, et venit ad Samu-
el in Ramatha, et nuntiavit ei omnia que
fecerat sibi Saul. Et abierunt ipse
et Samuel, et morati sunt in Nahioth.
Nuntiatum est autem Sauli a dicentibus:
Ecce David in Nahioth in Rama. Misit ergo
Saul lictores ut raperent David. Qui cum
vidissent cuneum prophetarum vaticinan-
tium, et Samuelem stantem super eos, factus
est et in illis spiritus Domini, et prophetare ceperunt et
ipsi. Quod cum nuntiatum fuisset Sauli, mi-
sit alios nuntios. Prophetaverunt autem
et illi. Et rursum Saul misit tertios nun-
tios, qui et ipsi prophetaverunt. Et abiit
etiam ipse in Ramatha, et venit usque
ad cisternam magnam que est in
Socoth, et interrogavit et dixit: In quo
loco sunt Samuel et David? Dictumque est ei:
Ecce in Nahioth sunt in Rama. Et factus est
etiam super eum spiritus Domini, et ambulabat
ingrediens et prophetabat usque dum veni-
ret in Nahioth in Rama. Et expoliavit
se etiam ipse vestimentis suis, et propheta-
vit cum ceteris coram Samuel, et cecinit nu-
dus tota die illa et nocte. Unde et exivit
proverbium: Num et Saul inter prophetas?

XX

Fugit autem David

de naioth· que ē in rama ueniensq;
locutus ē coram ionatha· Quid feci·
Que est iniquitas mea ⁊ qđ pc̄m
meū in prēm tuū· q̄r querit aīam
meā· Qui dixit ei· Absit a te· Non
morieris· Neq; ei faciet pr̄ meus q̄cq̄
grande uł paruū nisi pri' indicaue
rit m̄· Hunc ergo celauit me pat
meus sermonē tantū· Neq; ē erit istđ·
Iurauit rursum dd· Et ait ille· Scit
pfecto pr̄ tuus· q̄r inueni grām i ocul'
tuis· ⁊ dicz· Nesciat hoc ionathas·
ne forte tristet'· Quinimmo uiuit dñs
⁊ uiuit aīa tua· q̄r uno tm̄· ut ita di
cam gđu· ego morsq; diuidit'· Et
ait ionathas ad dd· Quodcumq; dix
erit michi aīa tua· faciā t'· Dixit
aūt dd ad ionathan· Ecce kalende
s crastino· ⁊ ego ex more sedere sole
o iux̄ regem ad uescendū· Dimitte
te ergo me· ut abscondar i agro·
usq; ad uesp'am diei tertie· Et si re
quisierit me pr̄ tuus· respōdebis ei· Ro
gauit me dd· ut iret celerit' i beth
leem ciuitatē suā· q̄r uictime sol
lempnes ibi s uniuisis cōtribulib'
suis· Si dixit bn̄· pax erit seruo
tuo· Si in aūt fuerit iratus· scito q̄r
completa ē malitia ei'· Fac ergo mi
sericordiā i seruū tuū· q̄r fedus dñi
me famulū tuū tecū inire fecisti· Si
aūt ē in me aliq̄ iniquitas· tu me
interfice· ⁊ ad prēm tuū ne introduca'
me· Et ait ionathas· Absit hoc a me·
Neq; eni fieri pt̄· ut si certo cogno
uero cōpletam pr̄is mei eē malitiā
contra te· n̄ annunciem t'· Responditq; dd ad
ionathan· Quis enūciabit m̄· si

quid forte respondit t' pr̄ tuus dure· Et
ait ionathas ad dd· Veni egrediamr̄
i agrum· Cumq; exissent ambo in a
grum· ait ionathas ad dd· Dñe dš
isrł· si inuestigauo sniam pr̄is mei
crastino uł perendie· ⁊ aliquid boni fue
rit sr̄ dd· ⁊ n̄ statim misero ad te et
notum t' fecero· h' faciat ionathe et dd'
h' augeat· Si aūt pseuerauit pr̄is
mei malitia aduersum te· reuela
bo aurē tuā· ⁊ dimittā te ut uadas
i pace· ⁊ sit dñs tecum· sic fuit cū pr̄e
meo· Et si uixero facies m̄ miām dñi·
Si uo mortuus fuero· n̄ auferes
miām tuā a domo mea· usq; i
sempitnū· qn̄ eradicauit dñs inimi
cos dd· unūquemq; de terra· Pepigit
ergo fedus ionathas cum domo dd·
⁊ requisiuit dñs de manu inimicor dd·
Et addidit ionathas deierare dd·
eo qđ diligeret eum· Sicut aīam ei
suā ita diligebat eum· Dixitq; ad
eum ionathas· Cras kalende sū·
⁊ requireris· Requiret eni sessio tu
a· usq; perendie· Descendes ergo
festinus· ⁊ uenies i locum ubi ce
landus es· in die qua opari licet· et
sedebis iux̄ lapidem qui nomī est
ezel· Et ego tres sagittas mittā
iux̄ eum· ⁊ iaciam quasi exercens me
ad signū· Mittam quoq; et puerum· di
cens ei· Vade ⁊ affer m̄ sagittas·
Si dixero puero· ecce sagitte intra te s̄·
tolle eas· tu ueni ad me· q̄r pax t'
ē ⁊ nichil ē mali· uiuit dñs· Si aūt sic
locutus fuero puero· ecce sagitte ult̄
te sunt· uade· q̄r dimisit te dñs· De
uerbo aūt qđ locuti sumus· ego et tu·

sit dd

sit David inter me et te usque in sempiternum.
Absconditus est ergo David in agro. Et
venerunt kalendae et sedit rex ad comeden-
dum panem. Cumque sedisset rex super cathe-
dram suam secundum consuetudinem quae
erat iuxta parietem, surrexit Ionathas
et sedit Abner ex latere Saul, vacuus-
que apparuit locus David. Non est locutus Sa-
ul quicquam in die illa. Cogitabat enim
quod forte evenisset ei ut non esset mundus
nec purificatus. Cumque illuxisset
dies secunda post kalendas, rursus apparuit
vacuus locus David. Dixitque Saul ad Io-
nathan filium suum: Cur non venit filius
Ysai nec heri nec hodie ad vescendum?
Et respondit Ionathas Sauli: Rogavit
me obnixe ut iret in Bethleem et ait:
Dimitte me, quoniam sacrificium sollempne
est in civitate. Unus de fratribus meis accer-
sivit me. Nunc ergo si inveni gratiam in
oculis tuis, vadam cito et videbo fratres
meos. Ob hanc causam non venit ad
mensam regis. Iratus autem Saul adversus
Ionathan dixit ei: Fili mulieris vi-
rum ultro rapientis, numquid igno-
ro quia diligis filium Ysai in confusionem tu-
am et in confusionem ignominiosae ma-
tris tuae? Omnibus enim diebus quibus Ysai
filius vixerit super terram, non stabilieris
tu neque regnum tuum. Itaque iam nunc
mitte et adduc eum ad me, quia filius
mortis est. Respondens autem Ionathas
Sauli patri suo ait: Quare morietur? Quid
fecit? Et arripuit Saul lanceam ut
percuteret eum. Et intellexit Ionathas
quod definitum esset a patre suo ut interfi-
ceret David. Surrexit autem Ionathas a
mensa in ira furoris et non comedit in

die kalendarum secunda panem. Contristatus
est enim super David, eo quod confudisset eum pater
suus. Cumque illuxisset mane, venit
Ionathas in agrum iuxta placitum David,
et puer parvulus cum eo. Et ait ad puerum
suum: Vade et affer mihi sagittas quas
ego iacio. Cumque puer cucurrisset,
iecit aliam sagittam trans puerum. Ve-
nit itaque puer ad locum iaculi quod mi-
serat Ionathas. Et clamavit Iona-
thas post puerum et ait: Ecce ibi est sa-
gitta porro ultra te. Clamavitque
Ionathas post tergum pueri: Festina
velociter, ne steteris. Collegit autem
puer Ionathae sagittas et attulit
ad dominum suum, et quid ageretur penitus
ignorabat. Tantummodo enim Ionathas et
David rem noverant. Dedit igitur Iona-
thas arma sua puero et dixit ei: Va-
de et defer in civitatem. Cumque abisset
puer, surrexit David de loco qui vergebat
ad austrum, et cadens pronus in ter-
ram adoravit tertio. Et osculantes
alterutrum fleverunt pariter, David autem
amplius. Dixit ergo Ionathas ad
David: Vade in pace. Quaecumque iuravimus
ambo in nomine Domini, dicentes: Dominus sit
inter me et te et inter semen meum et semen
tuum usque in sempiternum. Et surrexit et
abiit, sed et Ionathas ingressus est civitatem.

Venit autem David in Nobe **XXI**
ad Achimelech sacerdotem.
Et obstupuit Achimelech eo quod ve-
nisset David, et dixit ei: Quare tu solus
et nullus est tecum? Et ait David ad Achime-
lech sacerdotem: Rex praecepit mihi ser-
monem et dixit: Nemo sciat rem propter
quam a me missus es et cuiusmodi tibi

pcepta de dn̄o. Nam ⁊ pius ↄdixi in
illū ⁊ in illum locum. Nc g̃ si q̄d hes
ad manū. uł v. panes. da m. aut
quicq̄d inueñs. Et rñdens sacerdos
ad dd̄ ait ei. Non hēo panes laicos
ad manū. ſʒ tm̄ panem scm̄. Si mun
di sunt pu͠i. maxime a mulierib̄z.
Et rñdit dd̄ sacerdoti ⁊ dixit ei. Et qui
dem si de mulierib̄z agitur. ↄtinuim
nos ab heri ⁊ nudius t̃tius q̄n egre
diebamur ⁊ fuerūt uasa puerorꝫ
scā. Porro uia hec polluta ē. ſʒ ⁊ ipa
hodie sanctificabit̃ in uasis. Dedit
ergo ei sacerdos sanctificatū pane.
Neq̄ enī erat ibi panis. nisi tm̄ pa
nes ppositionis. qui sblati fuerāt
a facie dn̄i. ut ponerent panes ca
lidi. Erat aūt ibi uir quidā de seruis sa
ul ibi in die illa. intus in tabnaculo
dn̄i. ⁊ nomē eius doech ydumeꝰ pote
tissimus pastor saul. Dixit aūt dd̄
ad achimelech. Si hēs hic ad ma
nū hastam aut gladiū da michi.
q̄ gladium meū ⁊ arma mea n̄ tu
li mecū. Sermo enī regis urgebat
me. Et dixit sacerdos. Ecce hic gla
dius goliath philistei q̃ pcussisti
i ualle thebinti. ⁊ inuolutꝰ palli
o post ephod. Si istum uis tollere
tolle. Neq̄ enim ē alius hic. absq̄
eo. Et ait dd̄. Non ē huic alt̃ similꝭ
Da eum m̄. Surrexit itaq̄ dd̄. et
fugit in die illa a facie saul. ⁊ ue
nit ad achis regem geth. Dixerunt
q̄ ei serui achis. Numq̄d n̄ iste est
dd̄ rex t̃re. Nonne huic cantabant
p choros dicentes. pcussit saul mil
le. ⁊ dd̄ x. milia. Posuit aūt dd̄

s̃mones istos in corde suo. ⁊ extimu
it ualde a facie achis regis geth. Et
immutauit os suū coram eis. ⁊ colla
bebatur int̃ manus eorꝫ. ⁊ impinge
bat in hostia porte. defluebantq̄
saliue eiꝰ in barbam. Et ait achis
ad seruos suos. Vidistis hoiem insanū.
Quare adduxistis eū ad me. An de
sunt nob furiosi. q̄d introduxistis
istū. ut fureret me p̃sente. Hicne
ingredietur domū meā. XXII

Abiit ergo inde dd̄. ⁊ fugit in
speluncam odollam. Quod cū
audissent fr̃s eius. ⁊ omis domꝰ
patris eius. descenderunt ad eū illuc.
Et conuenerunt ad eum omnes q̄ erant
i angustijs ↄstituti. ⁊ oppssi ere ali
eno. ⁊ amaro aīo. ⁊ fc̄us est eorū
p̃nceps. Fueruntq̄ cū eo. q̄si. cccc. ui
ri. Et pfectus ē dd̄ inde i masphat
que est moab. Maneat oro pater
mꝰ ⁊ m̃r mea uobiscum. donec sci
am quid faciat m̄ dꝰ. Et reliquit
eos ibi an̄ faciem regis moab. mā
seruntq̄ ap̄ eum cunctis dieb̄z q̄b̄z
fuit dd̄ in presidio. Dixitq̄ gad pp̄ha
ad dd̄. Noli manere in p̃sidio. pfici
scere ⁊ uade i terram iuda. Et pfectꝰ
dauid. uenit i saltum areth. Et
audiuit saul. q̄d apparuisʒ dd̄. ⁊ ui
ri qui erant cū eo. Saul aūt cū ma
neret i gabaa. ⁊ eēt i nemore q̄d est
i rama. hastam manu tenēs. cū
cūq̄ serui eiꝰ circumstarent eū. ait ad
seruos suos qui assistebant ei. Au
dite me filij iemini. Numq̄d oīb̄z
uob dabit filius ysai. agros ⁊ ui
neas. ⁊ uniūsos uos faciet t̃bunos

⁊ centuriones· qui iurastis omnes
aduersum me· ⁊ non est qui michi renunciet.
maxime cum ⁊ filius meus fedus in
ierit cum filio ysai. Non est qui vi
cem meam doleat ex vobis· nec qui a
nunciet michi· eo quod suscitauerit
filius meus seruum meum aduersum me·
aduersum me insidiantem michi usque
hodie. Respondens autem doech ydume
qui assistebat· ⁊ erat primus inter
seruos saul· vidi inquit filium ysai
in nobe apud achimelech filium achitob.
qui consuluit pro eo dominum· ⁊ cibaria dedit
ei· Sed ⁊ gladium goliath philistei de
dit illi. Misit ergo rex ad accersien
dum achimelech filium achitob sacerdo
tem· ⁊ omnem domum patris eius sacer
dotum qui erant in nobe. Qui uniuersi
uenerunt ad regem. Et ait saul. Audi
fili achitob. Qui respondit. Presto sum domine.
Dixitque ad eum saul. Quare coniu
rastis aduersum me tu ⁊ filius ysai
et dedisti ei panes ⁊ gladium· ⁊ consu
luisti pro eo dominum· ut consurgeret aduersum
me insidiator usque hodie permanens.
Respondensque achimelech regi ait. Et
quis in omnibus seruis tuis sicut dauid fi
delis ⁊ gener regis· ⁊ pergens ad imperium
tuum ⁊ gloriosus in domo tua. Num hodie
cepi consulere pro eo dominum· absit hoc a
me. Ne suspicetur rex aduersum seruum
suum rem huiuscemodi· in uniuersa domo
patris mei. Non enim sciuit seruus tuus
quicquam super hoc negotio· uel modicum uel gran
de. Dixitque rex. Morte morieris achi
melech tu ⁊ omnis domus patris tui. Et
ait rex emissariis qui circumstabant
eum. Conuertimini ⁊ interficite sacerdotes
domini. Nam manus eorum cum dauid est. Sci
entes quod fugisset et non indicauerunt mi
chi. Noluerunt autem serui regis extendere
manum suam in sacerdotes domini. Et ait
rex ad doech. Conuertere tu ⁊ irrue in
sacerdotes. Conuersusque doech ydume
irruit in sacerdotes· ⁊ trucidauit
in die illa· lxxxv· uiros uestitos epho
lineo. Nobe autem ciuitatem sacerdotum
percussit in ore gladii· uiros ⁊ mulie
res· paruulos ⁊ lactentes· bouemque ⁊ a
sinum ⁊ ouem in ore gladii. Euadens
autem unus filius achimelech filii achi
tob· cui nomen erat abiathar· fugit
ad dauid· ⁊ annunciauit ei quod occidisset
saul sacerdotes domini. Et ait dauid ad ab
iathar. Sciebam in die illa quod cum ibi
esset doech ydumeus· procul dubio an
nunciaret sauli. Ego sum reus omnium animarum
patris tui. Mane mecum ne timeas. Si
quis quesierit animam meam· queret
⁊ animam tuam· mecumque seruaberis.

XXIII

Et nunciauerunt dauid
dauid dicentes. Ecce philistiim
oppugnant ceila· ⁊ diripiunt areas.
Consuluit igitur dauid dominum dicens. Num
uadam ⁊ percutiam philisteos istos.
Et ait dominus ad dauid. Vade ⁊ percuties phi
listeos· ⁊ saluabis ceilam. Et dixe
runt uiri qui erant cum dauid ad eum. Ecce
nos hic in iudea consistentes timemus.
quanto magis si ierimus in ceilam aduer
sum agmina philistinorum. Rursum
ergo dauid consuluit dominum. Qui respondens
ei ait. Surge ⁊ uade in ceilam· ego enim
tradam philisteos in manu tua.
Abiit ergo dauid ⁊ uiri eius in ceilam·
⁊ pugnauit aduersum philisteos. Et

abegit iumenta eorum et percussit eos
plaga magna. Et saluauit dauid habi-
tatores ceile. Porro eo tempore quo
fugiebat abiathar filius achime-
lech ad dauid in ceilam. ephot secum
habens descenderat. Nuntiatum est autem
saul. quod uenisset dauid in ceilam. Et ait
saul. Tradidit eum dominus in manus meas.
conclususque est introgressus urbem in qua
porte et sere sunt. Et precepit saul omni populo
ut ad pugnam descenderent in ceilam.
et obsiderent dauid et uiros eius. Quod cum
resciuisset dauid. quia prepararet ei saul cla-
malum dixit ad abiathar sacerdotem.
Applica ephot. Et ait dauid. Domine deus is-
rael audiuit famam seruus tuus quod
disponat saul uenire ad ceilam.
ut euertat urbem propter me. Si tra-
dent me uiri ceile in manus eius. et
si descendet saul. sicut audiuit ser-
uus tuus. domine deus israel indica seruo tu-
o. Et ait dominus. Descendet. Dixitque dauid.
Si tradent me uiri ceile. et uiros qui
sunt mecum in manus saul. Et dixit
dominus. Tradent. Surrexit ergo dauid et ui-
ri eius quasi dc. et egressi de ceila huc
atque illuc uagabantur incerti. Nun-
tiatumque est saul. quod fugisset dauid de
ceila. Quam obrem dissimulauit exi-
re. Morabatur autem dauid in deserto in
locis munitissimis. mansitque in mon-
te solitudinis ziph. Querebat
tamen eum saul cunctis diebus. et non tra-
didit eum dominus in manus eius. Et uidit
dauid quod egressus esset saul. ut quereret
animam eius. Porro dauid erat in deserto
ziph in silua. Et surrexit ionathas
filius saul et abiit ad dauid in siluam.

et confortauit manus eius in deo. Dixitque
ei. Ne timeas. Neque enim inueniet te
manus saul patris mei. Et tu regnabis
super israel et ego ero tibi secundus. Sed et saul
pater meus scit hoc. Percussit ergo uterque
fedus coram domino. Mansitque dauid in
silua. ionathas autem reuersus est in
domum suam. Ascenderunt autem ziphei
ad saul in gabaa dicentes. Nonne
ecce dauid latitat apud nos in locis tutissi-
mis silue in colle achile. que est ad
dexteram deserti. Nunc ergo sicut deside-
rauit anima tua ut descenderes descende.
nostrum autem erit ut tradamus eum in ma-
nus regis. Dixitque saul. Benedicti uos
domino. quia doluistis uicem meam. Abite
ergo et diligentius preparate. et curiosius
agite. et considerate ubi sit pes eius
uel quis uiderit eum ibi. Recogitat
enim de me quod callide insidier ei.
Considerate et uidete omnia latibula eius
in quibus absconditur. et reuertimini ad
me ad rem certam. ut uadam uobiscum.
Quod si etiam in terram se obstruxerit
perscrutabor eum in cunctis milibus
iuda. At illi surgentes abierunt
in ziph ante saul. Dauid autem et uiri
eius erant in deserto maon in cam-
pestribus ad dexteram iesimuth. Iuit
ergo saul. et socii eius ad requiren-
dum eum. Nuntiatumque est dauid. Statimque
descendit ad petram. et uersabatur in
deserto maon. Quod cum audisset sa-
ul. persecutus est dauid in deserto maon.
Et ibat saul ad latus montis ex parte
una. dauid autem et uiri eius erant in
latere montis ex parte alia. Porro
dauid desperabat se posse euadere a

facie saul. Itaque saul et viri eius in
modum corone cingebant david et viros
eius ut caperent eos. Et nuntius venit
ad saul dicens. Festina et veni. quoniam
infuderunt se philistiim super terram. Re-
versus est ergo saul desistens persequi
david et perrexit in occursum philistiorum.
Propter hoc vocaverunt locum illum pe-
tram dividentem. XXIIII

Ascendit ergo david inde et habitavit
in locis tutissimis engadde.
Cumque reversus esset saul postquam perse-
cutus est philisteos. nuntiaverunt ei di-
centes. Ecce david in deserto est engaddi.
Assumens ergo saul tria milia e-
lectorum virorum ex omni israel. perrexit ad
investigandum david et viros eius. etiam
super abruptissimas petras que solis
ibicibus pervie sunt. Et venit ad cau-
las ovium que se offerebant vianti.
Eratque ibi spelunca quam ingressus
est saul ut purgaret ventrem. Porro
david et viri eius in interiori parte spelun-
ce latebant. Et dixerunt servi david ad
eum. Ecce dies de qua locutus est dominus
ad te. Ego tradam tibi inimicum tuum ut
facias ei sicut placuerit in oculis
tuis. Surrexit ergo david et precidit oram
clamidis saul silenter. Post hec percussit
cor suum david. eo quod abscidisset oram
clamidis saul. Dixitque ad viros
suos. Propitius sit mihi dominus ne faciam
hanc rem domino meo christo domini ut mit-
tam manum meam in eum quia christus
domini est. Et confregit david viros suos ser-
monibus et non permisit eos ut consur-
gerent in saul. Porro saul exurgens
de spelunca pergebat cepto itinere.

Surrexit autem et david post eum. Et egressus
de spelunca clamavit post tergum saul.
dicens. Domine mi rex. Et respexit saul
post se. Et inclinans se david pronus in ter-
ram adoravit. Dixitque ad saul. Quare
audis verba hominum loquentium. David
querit malum adversum te. Ecce ho-
die viderunt oculi tui. quod tradiderit te
dominus in manu mea in spelunca. Et cogi-
tavi ut occiderem te. sed pepercit tibi oculus
meus. Dixi enim. Non extendam manum
meam in dominum meum quia christus domini est. Quin
potius pater mi. vide et cognosce oram
clamidis tue in manu mea. quia cum
preciderem summitatem clamidis tue.
nolui extendere manum meam in te. Ani-
madverte et vide. quoniam non est in manu
mea malum neque iniquitas. neque
peccavi in te. tu autem insidiaris anime
mee ut auferas eam. Iudicet dominus inter
me et te. et ulciscatur me dominus ex te. ma-
nus autem mea non sit in te. Sicut et in proverbio
antiquo dicitur. Ab impiis egredietur im-
pietas. Manus ergo mea non sit in te.
Quem persequeris rex israel. quem persequeris.
Canem mortuum persequeris et pulicem
unum. Sit dominus iudex. et iudicet inter me
et te. et videat et iudicet causam meam. et
eruat me de manu tua. Cum autem
complesset david loquens sermones huiuscemodi
ad saul. dixit saul. Numquid vox hec
tua est fili mi david. Et levavit saul
vocem suam et flevit. dixitque ad david.
Iustior tu es quam ego. Tu enim tribuisti
mihi bona. ego autem reddidi tibi mala. Et tu
indicasti hodie que feceris mihi bona. quomodo
tradiderit me dominus in manu tua et non occi-
deris me. Quis enim cum invenerit inimi-

suum dimittet eum in via sua? Sed dominus
reddat tibi vicissitudinem hanc pro
eo quod hodie operatus es in me. Et nunc quia
scio quod certissime regnaturus sis et
habiturus in manu tua regnum Israhel, iu
ra mihi in domino ne deleas semen meum
post me, neque auferas nomen meum
de domo patris mei. Et iuravit David
Sauli. Abiit ergo Saul in domum suam,
et David et viri eius ascenderunt ad tutiora.

XXV

Mortuus est autem Samuel, Et congregatus est universus
Israhel, et planxerunt eum, et sepe
lierunt eum in domo sua in Rama
tha. Consurgensque David descendit
in desertum Pharan. Erat autem vir
quispiam in solitudine Maon, et
possessio eius in Carmelo. Et homo ille
magnus nimis, erantque ei oves
tria milia, et mille caprae. Et accid
it ut tonderetur grex eius in Carmelo. No
men autem viri illius erat Nabal, et no
men uxoris eius Abigail. Eratque illa
mulier prudentissima et speciosa.
Porro vir eius durus et pessimus et mali
tiosus. Erat autem de genere Caleph. Cum
ergo audisset David in deserto quod ton
deret Nabal gregem suum, misit x.
iuvenes, et dixit eis: Ascendite in
Carmelum, et venietis ad Nabal, et sa
lutabitis eum ex nomine meo paci
fice, et dicetis: Fratribus meis et tibi pax,
et domui tuae pax, et omnibus quaecumque habes sit pax. Au
divi quod tonderent pastores tui gre
gem qui erant nobiscum in deserto. Num
quam eis molesti fuimus, nec aliquando defu
it eis quicquam de grege omni tempore quo fu
erunt nobiscum in Carmelo. Interroga
pueros tuos, et indicabunt tibi. Nunc
ergo inveniant pueri tui gratiam in oculis
tuis. In die enim bona venimus. Quodcumque
invenerit manus tua, da servis tuis
et filio tuo David. Cumque venissent pueri
David, locuti sunt ad Nabal omnia verba
haec ex nomine David, et siluerunt. Respon
dens autem Nabal pueris David ait: Quis
est David, et quis est filius Isai? Hodie
increverunt servi qui fugiunt do
minos suos. Tollam ergo panes
meos et aquas meas, et carnes pecorum
quae occidi tonsoribus meis, et dabo vi
ris quos nescio unde sint? Regressi sunt
itaque pueri David per viam suam, et reversi
venerunt, et nuntiaverunt ei omnia verba
quae dixerat. Tunc David ait pueris suis:
Accingatur unusquisque gladio suo.
Et accincti sunt singuli gladiis suis.
Accinctusque est et David ense suo, et secuti sunt
David quasi quadringenti viri. Porro ducenti remanse
runt ad sarcinas. Abigail autem uxo
ri Nabal nuntiavit unus de pueris suis
dicens: Ecce misit David nuntios de
deserto ut benedicerent domino nostro, et a
versatus est eos. Homines isti boni
satis fuerunt nobis, et non molesti, nec
quicquam aliquando periit omni tempore quo sumus
conversati cum eis in deserto. Pro muro e
rant nobis tam in nocte quam in die omni
bus diebus quibus pavimus apud eos gre
ges. Quam ob rem considera et recogita
quid facias, quoniam completa est malitia
adversum virum tuum et adversus domum
tuam. Et ipse filius est Belial, ita ut
ei nemo possit loqui. Festinavit
igitur Abigail, et tulit ducentos panes, et duos
utres vini, et v. arietes coctos, et v.

sata polente · et c · ligaturas une pas
se · et cc^tas massas caricarum · et imposuit
super asinos · Dixitque pueris suis · Prece
dite me · ecce ego post tergum sequar
uos · Viro autem suo nabal non indicauit.
Cum ergo ascendisset asinum et descenderet
ad radicem montis · dauid et uiri eius descen
debant in occursum eius · quibus et illa oc
currit · Et ait dauid · Vere frustra seruaui
omnia que huius erant in deserto · et non periit
quicquam de cunctis que ad eum pertinebant ·
et reddidit mihi malum pro bono · Hec fa
ciat deus inimicis dauid et hec addat si re
liquero de omnibus que ad eum pertinent
usque mane mingentem ad parietem ·
Cum autem uidisset abigail dauid · festi
nauit et descendit de asino · Et proci
dit coram dauid super faciem suam · et ado
rauit super terram · et cecidit ad pedes eius ·
et dixit · In me sit domine mi hec iniqui
tas · Loquatur obsecro ancilla tua in
auribus tuis · et audi uerba famule
tue · Ne ponat oro dominus meus rex cor
suum super uirum istum iniquum nabal · quia
secundum nomen suum stultus est · et est stulti
cia eo · Ego autem ancilla tua non uidi
pueros tuos domine mi · quos misisti · Nunc
ergo domine mi · uiuit dominus et uiuit anima
tua · qui prohibuit te ne uenires in
sanguinem et saluauit manum tuam
tibi · Et nunc fiant sicut nabal inimici tui
et qui querunt domino meo malum · Quapropter
suscipe benedictionem hanc quam attulit
ancilla tua tibi domino meo · et da pueris
qui secuntur te dominum meum · Aufer ini
quitatem famule tue · Faciens enim faciet
dominus tibi domino meo domum fidelem · quia prelia
domini domine mi tu preliaris · Malicia

ergo non inueniatur in te · omnibus diebus ui
te tue · Si enim surrexerit aliquando homo persequens
te et querens animam tuam · erit anima tua
domini mei custodita · quasi in fasciculo ui
uentium · apud dominum deum tuum · Porro anima
inimicorum tuorum rotabitur quasi in impetu
et circulo funde · Cum ergo fecerit dominus ti
bi domino meo omnia hec que locutus est bona de te ·
et constituerit te ducem super israel · non erit tibi
hoc in singultum et in scrupulum cordis domino
meo · quod effuderis sanguinem innoxium
aut ipse te ultus fueris · Et cum benefecerit
dominus tibi domino meo · recordaberis ancille
tue · Et ait dauid ad abigail · Benedictus
dominus deus israel qui misit te hodie in
occursum meum · et benedictum eloquium tuum ·
et benedicta tu que prohibuisti me ho
die ne irem ad sanguinem et ulciscerer
me manu mea · Alioquin · uiuit dominus deus
israel qui prohibuit me ne malum fa
cerem tibi · nisi cito uenisses in occursum
mihi · non remansisset nabal usque ad lu
cem matutinam · mingens ad parietem ·
Suscepit ergo dauid de manu eius omnia
que attulerat ei · Dixitque ei · Vade paci
fice in domum tuam · Ecce audiui uocem
tuam et honoraui faciem tuam · Venit autem
abigail ad nabal · Et ecce erat ei conui
uium in domo eius quasi conuiuium regis · et
cor nabal iocundum · erat enim ebrius
nimis · Et non indicauit ei uerbum pu
sillum aut grande usque mane · Di
luculo autem cum digessisset nabal
uinum · indicauit ei uxor sua uerba hec ·
Et emortuum est cor eius intrinsecus et factus
est quasi lapis · Cumque pertransissent · x · dies ·
percussit dominus nabal et mortuus est · Quod
cum audisset dauid · mortuum nabal · ait ·

Benedictus dominus qui iudicavit causam ob-
probrii mei de manu nabal et servum
suum custodivit a malo et malitiam
nabal reddidit dominus in caput eius. Misit
ergo david et locutus est ad abigail ut su-
meret eam sibi uxorem. Et venerunt
pueri david ad abigail in carmelum et lo-
cuti sunt ad eam dicentes. David
misit nos ad te ut accipiat te sibi in
uxorem. Que consurgens adoravit
prona in terram et ait. Ecce famula tua
sit in ancillam ut lavet pedes ser-
vorum domini mei. Et festinavit et sur-
rexit abigail et ascendit super asinum
et quinque puelle ierunt cum ea pedisse-
que eius. Et secuta est nuntios david et
facta est illi uxor. Sed et achinoem
accepit david de iezrahel et fuit utraque
uxor eius. Saul autem dedit filiam
suam michol uxorem david falthi
filio lais qui erat de gallim.

XXVI

Et venerunt ziphei
ad saul in gabaa dicentes.
Ecce david absconditus est in colle achi-
le que est ex adverso solitudinis. Et sur-
rexit saul et descendit in desertum ziph
et cum eo tria milia virorum de electis
israel ut quereret david in deserto ziph.
Et castrametatus est saul in gabaa
achile que erat ex adverso solitu-
dinis in via. David autem habitabat
in deserto. Videns autem quod venisset
saul post se in desertum misit ex-
ploratores et didicit quod venisset
certissime. Et surrexit david clam et
venit ad locum ubi erat saul.
Cumque vidisset locum in quo dormi-
ebat saul et abner filius ner prin-
ceps militie eius. saulem dormientem
in tentorio et reliquum vulgus per circui-
tum eius. ait david ad achimelech ethe-
um et abisai filium sarvie fratrem
ioab dicens. Quis descendet mecum
ad saul in castra. Dixitque abisai.
Ego descendam tecum. Venerunt ergo
david et abisai ad populum nocte et in-
venerunt saul iacentem et dormientem
in tentorio et hastam fixam in terra
ad caput eius. abner autem et populum dor-
mientes in circuitu eius. Dixitque abi-
sai ad david. Conclusit deus hodie ini-
micum tuum in manus tuas. Nunc ergo
perfodiam eum lancea in terra semel
et secundo opus non erit. Et dixit david ad abi-
sai. Ne interficias eum. Quis enim ex-
tendet manum suam in christum domini et
innocens erit. Et dixit david. Vivit dominus
quia nisi dominus percusserit eum aut dies
eius venerit ut moriatur aut in pre-
lium descendens perierit propitius sit
mihi dominus ne extendam manum meam
in christum domini. Nunc igitur tolle hastam
que est ad caput eius et scyphum aque et
abeamus. Tulit ergo david hastam et
scyphum aque qui erat ad caput eius.
et abierunt. Et non erat quisquam qui vi-
deret et intelligeret et evigilaret. sed omnes
dormiebant quia sopor domini irruerat
super eos. Cumque transisset david ex adver-
so et stetisset in vertice montis de lon-
ge et esset grande intervallum inter eos.
clamavit david ad populum et ad abner
filium ner dicens. Nonne respondebis
abner. Et respondens abner ait. Quis
es tu qui clamas et inquietas regem.
Et ait david ad abner. Numquid non vir

tues. Et quis alius similis tui in israel? Quare ergo non custodisti dominum tuum regem? Ingressus est enim unus de turba ut interficeret dominum tuum regem. Non est bonum hoc quod fecisti. Vivit dominus quoniam filii mortis estis vos qui non custodistis dominum vestrum christum domini. Nunc ergo vide ubi sit hasta regis et ubi scyphus aque qui erat ad caput eius. Cognovit autem saul vocem david et dixit. Numquid vox tua hec est fili mi david? Et ait david. Vox mea domine mi rex. Et ait. Quam ob causam dominus meus persequitur servum suum? Quid feci? aut quod est in manu mea malum? Nunc ergo audi oro domine mi rex verba servi tui. Si dominus incitat te adversum me, odoretur sacrificium. Si autem filii hominum, maledicti sunt in conspectu domini qui eiecerunt me hodie ut non habitem in hereditate domini dicentes. Vade servi diis alienis. Nunc ergo non effundatur sanguis meus in terra coram domino; quia egressus est rex israel ut querat pulicem unum, sicut persequitur perdix in montibus. Et ait saul. Peccavi. Revertere fili mi david. Nequaquam enim ultra male tibi faciam, eo quod preciosa fuerit anima mea in oculis tuis hodie. Apparet quod stulte egerim et ignoraverim multa nimis. Et respondens david ait. Ecce hasta regis. Transeat unus de pueris et tollat eam. Dominus autem retribuat unicuique secundum iusticiam suam et fidem. Tradidit enim te dominus hodie in manu mea, et nolui levare manum meam in christum domini. Et sicut magnificata est anima tua hodie in oculis meis, sic magnificetur anima mea in oculis domini et liberet me de omni angustia. Ait ergo saul ad david. Benedictus tu fili mi david. Et quidem faciens facies, et potens poteris. Abiit autem david in viam suam. et saul reversus est in locum suum.

XXVII

Et ait david in corde suo. Aliquando incidam uno die in manus saul. Nonne melius est ut fugiam et salver in terra philistinorum, ut desperet saul cesseturque me querere in cunctis finibus israel? Fugiam ergo manus eius. Et surrexit david et abiit ipse et sexcenti viri cum eo ad achis filium maoch regem geth. Et habitavit david cum achis in geth, ipse et viri eius et domus eius; et david et due uxores eius achinoem iezrahelites et abigail uxor nabal carmeli. Et nunciatum est sauli quod fugisset david in geth, et non addidit ultra querere eum. Dixit autem david ad achis. Si inveni graciam in oculis tuis, detur michi locus in una urbium regionis huius ut habitem ibi. Cur enim manet servus tuus in civitate regis tecum? Dedit itaque ei achis in die illa siceleg. Propter quam causam facta est siceleg regum iuda usque in diem hanc. Fuit autem numerus dierum quibus habitaverat david in regione philistinorum, quatuor mensium. Et ascendit david et viri eius, et agebant predas de gessuri et de gerzi et de amalechitis. Hii enim pagi habitabantur in terra antiquitus euntibus sur usque ad terram egipti. Et percutiebat david omnem terram, nec relinquebat viventem virum et mulierem. Tollensque oves et boves et asinos et camelos et vestes revertebatur et veniebat ad achis. Dicebat autem

ei achis. In quem irruistis hodie? Respon-
debatque David. Contra meridiem iude et contra
meridiem ierameel et contra meridiem
ceni. Virum et mulierem non vivifica-
bat David nec adducebat in geth dicens.
Ne forte loquantur adversum nos. Hec
fecit David et hoc erat decretum illi omnibus
diebus quibus habitavit in regione phi-
listinorum. Credidit ergo achis david
dicens. Multa mala operatus est
contra populum suum israel. Erit igitur mihi
servus sempiternus. XXVIII

Factum est autem in diebus illis congre-
gaverunt philistiim agmina
sua ut prepararentur ad bellum contra israel.
Dixitque achis ad David. Sciens nunc
scito quoniam mecum egredieris in castris
tu et viri tui. Dixitque David ad achis.
Nunc scies que facturus est servus tuus. Et
ait achis ad David. Et ego custodem ca-
pitis mei ponam te cunctis diebus.
Samuel autem mortuus est. Planxitque eum
omnis israel et sepelierunt eum in rama
tha urbe sua. Et saul abstulit ma-
gos et ariolos de terra. Congregati-
que sunt philistiim et venerunt et castra
metati sunt in sunam. Congregavit
autem et saul universum israel et venit in
gelboe. Et vidit saul castra philisti-
norum et timuit et expavit cor eius nimis.
Consuluitque dominum et non respondit ei neque
per somnia neque per sacerdotes neque
per prophetas. Dixitque saul servis suis.
Querite mihi mulierem habentem phito-
nem et vadam ad eam et sciscitabor per
illam. Et dixerunt servi eius ad eum.
Est mulier habens phitonem in endor.
Mutavit ergo habitum suum vestitus-
que est aliis vestimentis. Et abiit ipse et
duo viri cum eo veneruntque ad mu-
lierem nocte et ait. Divina mihi in phi-
tone et suscita mihi quem dixero tibi.
Et ait mulier ad eum. Ecce tu nosti
quanta fecerit saul et quomodo eraserit
magos et ariolos de terra. Quare ergo
insidiaris anime mee ut occidar.
Et iuravit ei saul in domino dicens.
Vivit dominus quia non eveniet tibi quicquam mali
propter hanc rem. Dixitque ei mulier.
Quem suscitabo tibi? Qui ait. Samu-
elem suscita mihi. Cum autem vidisset
mulier samuelem exclamavit voce
magna et dixit ad saul. Quare imposu-
isti mihi? Tu enim es saul. Dixitque
ei rex. Noli timere. Quid vidisti?
Et ait mulier ad saul. Deos vidi a-
scendentes de terra. Dixitque ei. Qualis
est forma eius? Que ait. Vir senex ascen-
dit et ipse amictus est pallio. Et intellexit
saul quod samuel esset et inclinavit se
super faciem suam in terra et adoravit.
Dixit autem samuel ad saul. Quare
inquietasti me ut suscitarer? Et ait
saul. Coartor nimis. Siquidem phi-
listiim pugnant adversum me et deus
recessit a me et exaudire me noluit
neque in manu prophetarum neque per somnia.
Vocavi ergo te ut ostenderes mihi quid
faciam. Et ait samuel. Quid interro-
gas me cum dominus recesserit a te et
transierit ad emulum tuum. Faciet enim
tibi dominus sicut locutus est in manu mea et scin-
det regnum tuum de manu tua et dabit
illud proximo tuo david. Quia non obedisti
voci domini neque fecisti iram furoris
eius in amalech. Idcirco quod pateris

fecit tibi dominus hodie. Et dabit dominus etiam israel
tecum in manus philistiim. Cras
autem tu et filii tui mecum eritis. Sed et castra
israel tradet dominus in manus philistiim. Statim-
que saul cecidit porrectus in terram.
Extimuerat enim verba samuelis et ro-
bur non erat in eo quia non comederat panem
tota die illa et tota nocte. Ingressa
est itaque mulier illa ad saul et ait.
Conturbatus enim erat valde. Dixitque
ad eum. Ecce obedivit ancilla tua
voci tuae et posui animam meam in manu
mea et audivi sermones tuos quos
locutus es ad me. Nunc igitur audi et tu
vocem ancillae tuae et ut ponam coram
te buccellam panis ut comedens
convalescas et possis iter agere. Qui ren-
nuit et ait. Non comedam. Coegerunt
autem illum servi sui et mulier. Et tandem
audita voce eorum surrexit de terra et sed-
it super lectum. Mulier autem illa habebat
vitulum pascualem in domo et festi-
navit et occidit eum tollensque fari-
nam miscuit eam et coxit azima et
posuit ante saul et ante servos eius. Qui
cum comedissent surrexerunt et ambula-
verunt per totam noctem illam. XXIX

Congregata sunt igitur philistiim
universa agmina in aphech. Sed
et israel castra metatus est super fontem qui
erat in iezrahel. Et satrapae quidem
philistiim incedebant in centuriis et
milibus. David autem et viri eius erant in novis-
simo agmine cum achis. Dixeruntque
principes philistiim ad achis. Quid sibi
volunt hebraei isti? Et ait achis ad
principes philistiim. Num ignoratis
david qui fuit servus saul regis israel et
est apud me multis diebus vel annis. Et non
inveni in eo quicquam ex die qua transfugit
ad me usque ad diem hanc. Irati sunt autem
adversus eum principes philistiim
et dixerunt ei. Revertatur vir iste et sedeat in
loco suo in quo constituisti eum. Et non descen-
dat nobiscum in proelium ne fiat nobis
adversarius cum proeliari coeperimus. Quomodo
enim aliter poterit placare dominum suum nisi in
capitibus nostris? Nonne iste est david cui can-
tabant in choris dicentes: percussit saul
in milibus suis et david in decem milibus suis?
Vocavit ergo achis david et ait ei. Vivit
dominus quia rectus es tu et bonus in conspectu meo
et exitus tuus et introitus tuus mecum
est in castris et non inveni in te quicquam ma-
li ex die qua venisti ad me usque ad diem
hanc. Sed satrapis non places. Revertere igitur
et vade in pace et non offendas oculos sa-
traparum philistiim. Dixitque david ad a-
chis. Quid enim feci et quid invenisti in
me servo tuo a die qua fui in conspectu
tuo usque in diem hanc ut non veniam
et pugnem contra inimicos domini mei regis?
Respondens autem achis locutus est ad david.
Scio quia bonus es tu in oculis meis sicut
angelus dei. Sed principes philistiim dixe-
runt. Non ascendet nobiscum in proelium.
Igitur consurge mane tu et servi domini tui
qui venerunt tecum. Et cum de nocte sur-
rexeritis et coeperit dilucescere pergite. Sur-
rexit itaque de nocte david ipse et viri eius
ut proficiscerentur mane et reverterentur
ad terram philistiim. Philistiim autem
descenderunt in iezrahel. XXX

Cumque venissent david et viri eius
in siceleg die tertia amalechi-
tae impetum fecerunt ex parte australi

> ⁊ applicuit abiathar ephod

in siceleg ⁊ percusserint siceleg ⁊ suc
cenderint eam igni. Et captivas
duxerint mulieres ex ea a minimo
usque ad maximum ⁊ non interfecerant quem
quam. sed secum duxerant ⁊ pergebant itinere
suo. Cum ergo venissent david ⁊ viri eius
ad civitatem ⁊ invenissent eam succen
sam igni ⁊ uxores suas ⁊ filios
suos ⁊ filias ductas esse captivas.
levaverunt david ⁊ populus qui erat cum eo
voces suas ⁊ planxerunt donec de
ficerent in eis lacrime. Siquidem ⁊
due uxores david captive ducte fue
rant. achinoem iezrahelitis ⁊ abi
gail uxor nabal carmeli. Et contristatus
est david valde. Volebat enim eum populus
lapidare. quia amara erat anima uni
uscuiusque viri super filiis suis ⁊ filiabus. Con
fortatus est autem david in domino deo suo.
⁊ ait ad abiathar sacerdotem filium
achimelech. Applica ad me ephod.
ad david. ⁊ consuluit dominum david dicens. Perse
quar an non latrunculos hos. ⁊ compre
hendam eos. Dixitque ei dominus. Persequere.
Absque dubio enim comprehendes eos et
excuties predam. Abiit ergo david ipse
⁊ dc viri qui erant cum eo ⁊ venerunt
usque ad torrentem besor. ⁊ lassi quidam
substiterunt. Persecutus est autem david ipse ⁊
cccc viri. Substiterant enim cc qui
lassi transire non poterant torrentem
besor. Et invenerunt virum egyptium
in agro ⁊ adduxerunt eum ad david. Dede
runtque ei panem ut comederet ⁊ biberet
aquam. sed ⁊ fragmentum masse caricarum
⁊ duas ligaturas uve passe. Que
cum comedisset reversus est spiritus eius ⁊ re
focillatus est. Non enim comederat pa
nem neque biberat aquam tribus diebus ⁊
tribus noctibus. Dixitque ei david. Cuius es tu
vel unde ⁊ quo pergis? Qui ait ei. Pu
er egyptius ego sum servus viri a
malechite. Dereliquit autem me dominus meus
quia egrotare cepi nudiustertius. Siquidem
nos erupimus ad australem plagam
cerethi ⁊ contra iudam ad meridiem
caleb ⁊ siceleg succendimus igni. Dix
itque ei david. Potes me adducere ad istum
cuneum? Qui ait. Iura mihi per deum quod
non occidas me ⁊ non tradas me in manus
domini mei ⁊ ducam te ad cuneum istum.
Iuravit david. Qui cum duxisset eum
ecce illi discumbebant super faciem uni
verse terre comedentes ⁊ bibentes
⁊ quasi festum celebrantes diem pro cuncta
preda ⁊ spoliis que ceperant de terra
philistiim ⁊ de terra iuda. Et per
cussit eos david a vespera usque ad vesperam
alterius diei ⁊ non evasit ex eis quisquam
nisi cccc viri adolescentes qui ascen
derant camelos ⁊ fugerant. Eruit
ergo david omnia que tulerant ama
lechite ⁊ duas uxores suas eruit.
nec defuit quicquam a parvo usque ad
magnum tam de filiis quam de filiabus
⁊ de spoliis. ⁊ quecumque rapuerant
omnia reduxit david. ⁊ tulit universos greges
⁊ armenta ⁊ minavit ante faciem
suam. Dixeruntque. Hec est preda david.
Venit autem david ad cc viros qui las
si substiterant nec sequi potuerant
david ⁊ residere eos iusserat in torrente
besor. Qui egressi sunt obviam david
⁊ populo qui erat cum eo. Accedens
autem david ad populum salutavit eos pa
cifice. Respondensque omnis vir pessimus

et iniquus de viris qui erant cum David dixe-
runt. Quia non venerunt nobiscum non dabi-
mus eis quicquam de preda quam eruimus. Sed
sufficiat unicuique uxor sua et filii.
quos cum acceperint recedant. Dix-
it autem David. Non sic facietis fratres mei
de his que tradidit dominus nobis et custo-
divit nos et dedit latrunculos qui
eruperant adversum nos in manus nostras
nec audiet vos quisquam super sermone
hoc. Equa enim pars erit descendentis
ad prelium et remanentis ad sarcinas
et similiter divident. Et factum est hoc ex di-
e illa et deinceps constitutum et prefinitum
et quasi lex in Israhel usque ad diem hanc. Ve-
nit ergo David in Siceleg. Et misit do-
na de preda senioribus Iuda proximis
suis dicens. Accipite benedictionem
de preda hostium domini. his qui erant
in Bethel et qui in Ramoth ad meridiem
et qui in Iether et qui in Aroer et qui
in Sephamoth et qui in Esthama et qui
in Rachal et qui in urbibus Ierameli et
qui in urbibus Ceni et qui in Arama et
qui in lacu Asan et qui in Athaca et
qui in Hebron et reliquis qui erant in his
locis in quibus commoratus fuerat David
et viri eius.

XXXI

Philisthim autem pugnabant adversum
Israhel. Et fugerunt viri Israhel
ante faciem Philisthim et ceciderunt
interfecti in monte Gelboe. Irrueruntque
Philisthim in Saul et in filios eius et per-
cusserunt Ionathan et Abinadab et
Melchisue filios Saul. Totumque pon-
dus prelii versum est in Saul. Et consecuti
sunt eum viri sagittarii et vulneratus
est vehementer a sagittariis. Dixitque
Saul ad armigerum suum. Evagina gla-
dium tuum et percute me ne forte ve-
niant incircumcisi isti et interficiant
me illudentes mihi. Et noluit armiger
eius fuerat enim nimio timore perterritus.
Arripuit itaque Saul gladium suum et
irruit super eum. Quod cum vidisset ar-
miger eius videlicet quod mortuus esset
Saul irruit etiam ipse super gladium suum et
mortuus est cum eo. Mortuus est ergo
Saul et tres filii eius et armiger illius
et universi viri eius in die illa pariter. Vi-
dentes autem viri Israhel qui erant trans val-
lem et trans Iordanem quod fugissent
viri Israhelite et quod mortuus esset Saul
et filii eius reliquerunt civitates suas
et fugerunt. Veneruntque Philisthim et
habitaverunt ibi. Facta autem die altera
venerunt Philisthim ut expoliarent
interfectos. Et invenerunt Saul et tres filios
eius iacentes in monte Gelboe. Et preci-
derunt caput Saul et expoliaverunt eum ar-
mis et miserunt in terram Philistinorum
per circuitum ut annuntiaretur in templo
ydolorum et in populis. Et posuerunt arma
eius in templo Astaroth. corpus vero eius
suspenderunt in muro Bethsan. Quod cum
audissent habitatores Iabes Galaad
quecumque fecerant Philisthim Sauli
surrexerunt omnes viri fortissimi
et ambulaverunt tota nocte et tule-
runt cadaver Saul et cadavera filiorum
eius de muro Bethsan. Veneruntque
Iabes et combusserunt ea ibi. Et tulerunt
ossa eorum et sepelierunt in nemore Ia-
bes et ieiunaverunt vii. diebus.

Explicit liber Regum primus.

Incipit Secundus.